

Universitäts- und Landesbibliothek Bonn

Xorhrdatetr ...

i Venetik, 1874

urn:nbn:de:hbz:5:1-11354

ԽՈՐՀՐԴԱՏԵՏՐ

ՍՐԲՈՅ

Պ Ա Տ Ա Ր Ա Պ Ի Ն

ԸՍՏ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԵԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

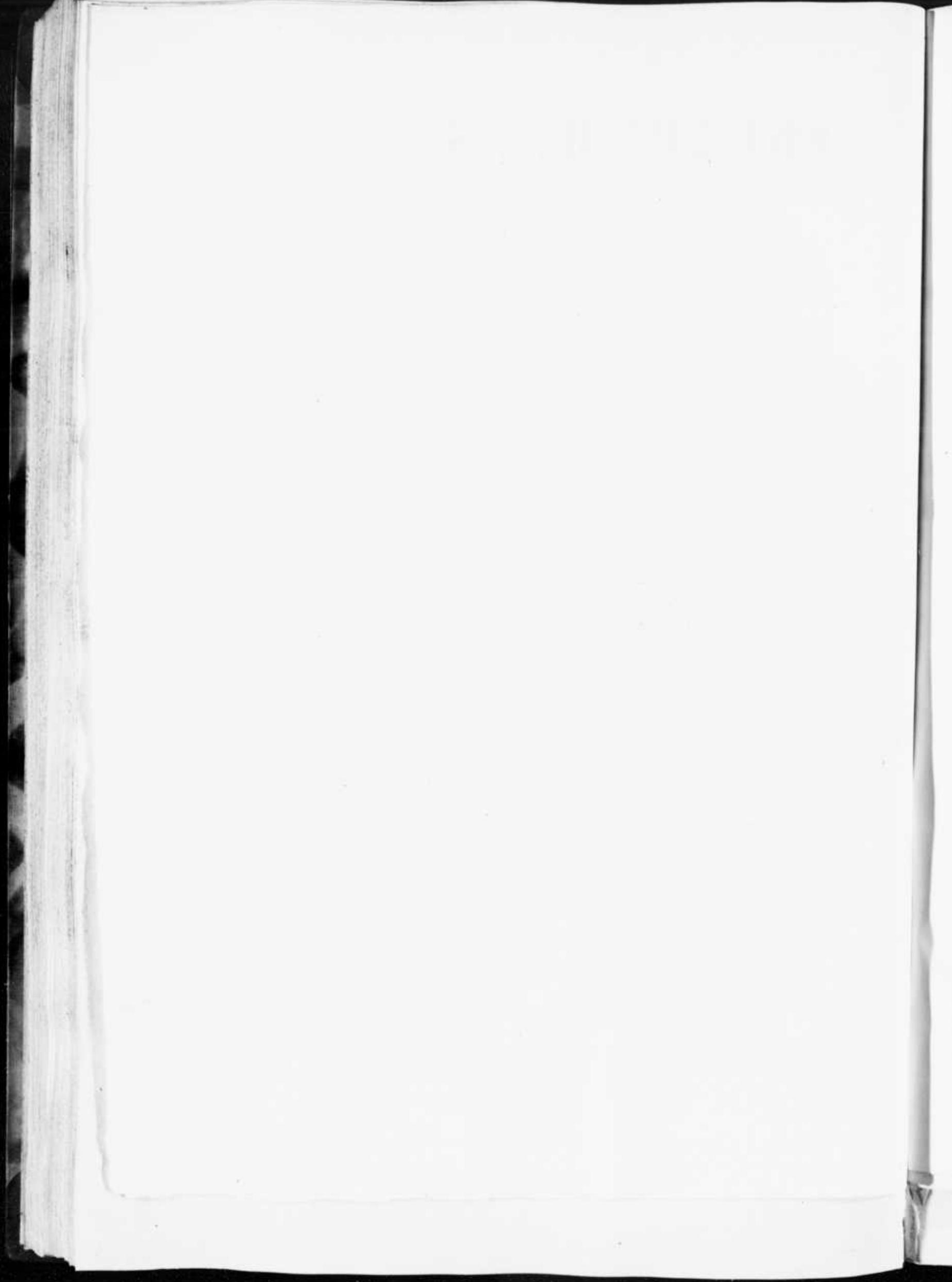
ՀԱՄԵՄԱՏ ՕՐԻՆԱԿԻՆ ՏՊԵԼՈՅ Ի ՀՌՈՂՄ 1677

Ի ՎԵՆԵՏԻԿ

Ի ՎԱՆՍՍՐԲՈՅՆ ՂԱԶԱՐՈՒ

1874

Պաշտօնացիք եկեղեցի այ ընդ ճգնաժամ Սրբոց Վհայիցն ,
որք հաճառակեցան ի յերկրի , և ի յերկինս սրտակեցան :

Օ Ր Է Ն Ք Ա Ր Կ Ա Ն Ե Լ Ո Յ

Ս Պ Ա Ս Ե Կ Ե Ղ Ե Յ Ի Ո Յ

Յորժամ կամիցի քանանայն պատարագ մատուցանել, պարտ է այսպէս խորհրդարար զգետաւորիլ.

Մտցէ յաւանդատուն, հանդերձ սարկաւագօքն, ուր զգետքն են պատարագի. եւ զգետեալ պաշտօնէիցն ըստ իւրաքանչիւր աստիճանի, ասացնն ապա սաղմոս չԼԱ.

ԿՅՈՐԿ

Քանանայք քո զգեցցին զարդարութիւն, և սուրբք քո ցնծալով ցնծասցնն :

Փ Ո Ւ

Յիշեալ Տէր զԴաւիթ, և զամենայն հեղութիւն նորա :

Որպէս երգուաւ Տեառն, և ուխտս եղ Աստուծոյ Յակովբայ :

Թէ ոչ մտից 'ի յարկս տան իմոյ. եթէ եւ յից յանկողինս մահճաց իմոյ :

Թէ տաց քուն աչաց իմոյ, կամ նինձ արտեանաց իմոյ, կամ հանգիստ իրանաց իմոյ, մինչև զտից զտեղի յարկի տեառն Աստուծոյ Յակովբայ :

Ահա լուսք զնմանէ յեփրաթայ. և գտաք զնա 'ի գալտս մայրեաց :

Մտցուք 'ի յարկս նորա. երկիրպագցուք 'ի տեղւոյ ուր կացեալ են օտք նորա :

Արի Տէր 'ի հանդիստ քո՝ զու. և տապանակ կտակի սրբութեան քոյ :

Երիցունք քո զգեցցին զարդարութիւն, և սուրբք քո ցնծալով ցնծասցնն :

Վասն Դաւիթի սիրելոյ քոյ, մի զարձուցաներ զերեսս քո յօճերոյ քումմէ :

Երգուաւ Տէր Դաւիթի ճշմարտութեամբ, և ոչ ստեաց նմա. 'ի պտղոյ սրովայնի քոյ նստուցից յաթոս քո :

Թէ պահեսցնն որդիք քո զօրէնս իմ, և զվկայութիւնս իմ զոր ուսուցից նոցա :

Որդիք նոցա նստցին յաւիտեանս յաւիտենից յաթոս քո :

Հանեցաւ Տէր ընդ Սիոն, և ընտրեաց բնակել 'ի նմա. ասէ՛ այս է հանդիստ իմ յաւիտեանս յաւիտենից. 'ի սմա բնակեցայց՝ զի հանեցայ ընդ սա :

Զայրես սորա օրհնելով օրհնեցից, և զաղքատս սորա լցուցից հացիւ :

Քանանայից սորա զգեցուցից զփրկութիւն, և սուրբք սորա ցնծալով ցնծասցնն :

Անդ ծագեցից զեղջիւր Դաւիթի, պատրաստ արարից զճրագ օճելոյ իմոյ :

Թշնամեաց նորա զգեցուցից զամսիթ, այլ 'ի վերայ նորա ծաղկեսցի սրբութիւն իմ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հօգւոյն սրբոյ :

Աւ քարոզեսցէ սօրկուսան.

Եւսս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք.

Խնդրեսցուք հաւատով միաբանութեամբ 'ի Տեառնէ, զի զողորմութեան զնորհս իւր արասցէ 'ի վերայ մեր. Ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեցո՛ւ և ողորմեա՛ :

Տէր սղորմեա :

Ան քահանայն ստացե զսղորմա :

Ար զգեցեալ ես զլոյս որպէս զհանդերձ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս . անճառելի խնարհութեամբն 'ի յերկրի երեւցար , ե ընդ մարդկան չրկեցար : Ար եղեր քահանայապետ յախտենից ըստ կարգին Մեքիսեղեկի , ե զարդարեցեր զեկեղեցի քո սուրբ : Տէր ամենակալ որ պարգեցեր մեզ զնոյն զերկնային հանդերձ զգեհուլ , արժանի արա ե զիս 'ի ժամուս յայսմիկ զանպիտան ծառայս քո , որ համարձակիմ ե մերձենամ 'ի նոյն հոգեւոր պաշտօն փառաց քոց : Արպէս զի զամենայն ամբարշտութիւնս մերկացայց , որք են հանդերձք պղծութեան , ե զարգարեցայց լուսով քով , ընկեալ յիննն զչարիս իմ' , ե թօթափեալ զյանցանս իմ' . որպէս զի արժանի եղէց հանդերձեց լուսոյդ առ 'ի քէն : Շնորհեալ ինձ քահանայական փառք մտանել 'ի պաշտօն սրբութեանց քոց ընդ այնոսիկ' որք անմեղութեամբ պահեցին զպատուիրանս քո : Զի ե ես պարտաստ գտայց երկնաւոր առաքատից ընդ իմաստուն կուսանան փառաւորել զքեզ Քրիստոս' որ բարձեր զմեզս ամենեցուն . զի դու ես սրբութիւն անձանց մերոց : Եւ քեզ բարերարից Աստուծոյ փայել է փառք իշխանութիւն ե պատիւ . այժմ' ե միշտ ե յախտեանս յախտենից . Ամէն :

Ան մատուցեալ սրբաւարդաձքն զգեցուցեն նմա զհանդերձան սաղմուտով :

Ան զէպէ յառաջ զնայրն 'ի զլուին : Ե ստացե :

Դիր , Տէր , սաղաւարտ փրկութեան 'ի զլուիս իմ' , պատերազմիլ ընդ զօրութիւնս թշնամոյն , Շնորհօք Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի , որում փայելէ փառք , իշխանութիւն ե պատիւ , այժմ' ե միշտ , ե յախտեանս յախտենից . Ամէն :

Զգեցո՛ ինձ , Տէր , հանդերձ փրկութեան , ե պատմուճան ուրախութեան , ե չուրջ պատեալ զքեստովս փրկութեան : Շնորհօք Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Գաւաշն :

Շուրջ պատեցե կամար հուսարոյ ըլլմէն սրտի իմոց ե մտացս , ե շիջուացէ 'ի սոցանէ զխորհուրդս ազտեղիս : Եւ զօրութիւն շնորհաց քոց յամենայն ժամ բնակեցի 'ի ստա : Շնորհօք Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Բաղաձին :

Տուր , Տէր , զօրութիւն ձեռին իմոց , ե լուս զամենայն ազտեղութիւնս իմ' , որպէս զի կարող լինիցիմ սպասաւորել քեզ անախտութեամբ հոգւոյ ե մարմնոյ : Շնորհօք Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Աւարբն :

Զգեցո՛ , Տէր , պարանոցի իմոց զարդարութիւն , ե սրբեալ զօրութիւն յայնոյն ազտեղութենէ մեղաց : Շնորհօք Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Նսփորտին , որ ե շուրջան :

Տէր , սղորմութեամբ քով զգեցո՛ ինձ ըլլգեստ պայծառ , ե պարսպեալ ընդդէմ' ներգործութեան չարին , զի արժանի եղէց փառաւորել զքո փառաւորեալ անունդ : Շնորհօք Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Յետ զքեստաւորելոյ սրբազան զցեստուցն' սակ :

Յնժացե անձն իմ' 'ի Տէր , զի զգեցոյց ինձ հանդերձ փրկութեան ե պատմուճան ուրախութեան : Իբրև փեսայի եզ ինձ պսակ , ե որպէս զհարան զարդու զարգարեաց զիս : Շնորհօք Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Ք Մ Մ Մ Մ Ո Ւ Տ Ք

Ըստ կարգի առաջ պահող, տօնից տերունականաց, և ամենայն սրբոց:

ՊԱՆՈՅ

Որ 'ի Հօրէ առաքեցար իրկիչ' և մարմնացար 'ի սուրբ կուսէն. որ վասն մեր 'ի յերկնից իջեր' և լուսաւորեցեր զտիեզերս. զխաղաղութիւն զո ասոր մեզ Տէր, որ խաղաղութեանց ևս թագաւոր. զխաղաղութիւն և զզոհմութիւն. որ յամենայնի ևս դու կարող մարդասէր:

ՉՈՐԵՔՇԱՐԱԹԻ ԵՒ ՈՒՐԲՈՒՅ

Որ ըստ ամենայն միտս անցանես. զխաղաղութիւն զո Աստուած՝ ասոր մեզ հանապաղ՝ գրեզ աղաչեմք:

ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՅ

Ի տաճարի սրբոց, և յիշատակի սրբոց մարտիրոսաց զձեռս համբաւաւորով աղաչեմք. բարեխօսութեամբ սոցա և աղօթիւք զկենդանութիւնս մեր խաղաղացո Աստուած, որպէս մարդասէր:

ՃԳՆԱՌՐԱՅ

Ճգնաւորք ֆրիստոսի, որք տանջանաց անօրինացն համբերեցիք, և զմոլութիւն կրօնոցն խախտեցիք. զաստուրեալք ընդ հրեշտակս 'ի յերկինս. որք ունիք զհամարձակութիւն 'ի ֆրիստոսէ, բարեխօսեցէր կեցուցանել զանձինս մեր. զձեզ աղաչեմք:

ԿԻՒՐԱԿԷՒ

Միսմին սրգի և բանգ Աստուած, և անմահ էութիւն. որ յանձն աւեր մարմնա-

նալ 'ի սրբուհոյ Աստուածածնէն և 'ի միշտ կուսէն. անփոփոխելից մարդ եղեալ խաչեցար ֆրիստոս Աստուած. մահուամբք զմահ կոխեցեր. մինգ 'ի սրբոց կրթորդութեանէն փառաւորակից ընդ Հօր և ընդ սրբոց Հոգւոյն կեցո՞ զմեզ:

ՍՏԵՓԱՆՆՈՍԻ

Յնձաւ այսօր՝ շնձաւ և զուարճացիր կաթուղիկէ սուրբ՝ յիշատակու սրբոյն Ստեփաննոսի նախափկային ֆրիստոսի՝ վկայեցելոյ Հօր. որ աղօթիւք բանայր զերկինս. զոր փակեաց Ազամ. և հրեշտակակերպ տեսլեամբ տեսանէր զկերպարանն Հօր 'ի կերպի Ազամոյ նստեալ յաթոս փառաց. որ զբաղմութիւն քարանցն որպէս զծաղիկս հաւարելով բոլորէր պատկա փոխանակ փշոցն և եղեզանն: Եւ զմարտիրոսական արիւնն խառնէր ընդ փրկական արեանն ֆրիստոսի հոսեցելոյն 'ի կողէն, վասն որոց զերազանցեալ 'ի փառս առաւել քան զամենայն սուրբս՝ հայցես և մեզ 'ի վերնասուղէն զզարդես կենաց անփախձանից և զմեձ զզոհմութիւն:

ՍՏԵՓԱՆՆՈՍԻ

Յորովայնէ ընտրեալ՝ սուրբ Ստեփաննոս, յորովայնէ ընտրեալ՝ սուրբ Ստեփաննոս, վրկայ ճշմարիտ առաքելական քարաղութեանցն. որ 'ի վերայ անօրէն քարածոյցացն աղօթիւք առ ֆրիստոս Աստուած՝ մի համարիր սոցա զայս 'ի մեզս. 'ի ձեռն սորին բարեխօսութեանն շնորհես մեզ զմեձ զո զզոհմութիւն:

ԾՆՆԻԵԱՆ

Աստուածածին անհարձացեալ, զբանն անսկիզբն յղացար, և զԱստուածն անխմանալին ծնար. զանպարագրելին՝ ի զիրկս քո բարձեր, նմա անդազար բարեխօսեալ վասն անձանց մերոց:

ԾՆՆԻԵԱՆ

Աստուածածին զբեզ խոստովանեալ երկրպագէ եկեղեցի ուզգափառաց, քանզի ուր քերովբէքն բաղմաշեալք, և աթոռ հրանիւթք և վեցթեւեան սերովբէքն նայիլ ոչ իշխելին, կրեցեր անսերմնապէս յանապակաւումն ի յարգանդի քում՝ որպէս աղախին զՏէր, և ծնար որպէս մարդ զԱստուածն բուրբից զմարմնացեալն առ ի քէն՝ զանձառ զբանն, ի փրկութիւն աշխարհի և կեանք անձանց մերոց:

ԾՆՆԻԵԱՆ

Աղաւթի զբեզ սուրբ կոյս Մարիամ Աստուածածին. բարձրելոյն զօրութեամբն հոփանաւորեալ, և սուրբ Հոգւոյն եկաւորութեամբն լուսաւորեալ. որ զամենայն զոյութեանց զստեղծին յղացեալ ծնար անձառապէս. մարմնացելոյն առ ի քէն բարեխօսեալ կեցուցանել զանձինս մեր:

ՍԻՄԷՈՎՆԻ

Օերունին սյսօր Սիմէօն՝ Հոգւոյն զոյր ի տաճարն, երկելով քերովբէիցն վեհագոյն. որոց թեպէն սուտանեալ ոչ իշխելին նայիլ ի յաշեզ փառացն. առ ի զիրկս իւր բարձեալ համբուրէր համարձակապէս, և զգուէր որպէս զմանուկ. և ազբսելով հայցէր արձակիլ ի խաղաղութիւն:

ՏԵԱՌՆ ԸՆԴՊՈՍԷՐՆ

Անսկզբնական բանդ Աստուած ի վերջին աւուրս յանձն առեր լինել մարդ ի կու-

սէն, և արարելոց յախտնից փակեցար ընդ ժամանակաւ, սուրբ Տէր սրբութեանց, և անկարօտ մարտութեանց. եկիր ի տաճարն քառասնօրեայ զօրինացն կատարեցեր զարդարութիւն, զոր բարձեալ Սիմէօնի զանպարագրելից ի զիրկս իւր՝ հայցէր. որ արձակելոց ևս կապելոց՝ արձակեալ զիս ի խաղաղութիւն, վասն որոյ ընդ ձերունոյն Սիմէօնի վերագուեմք առ քեզ Տէր. սուրբ՝ սուրբ՝ սուրբ՝ Տէր զօրութեանց. լի էն երկինք և երկիր փառօք քո ի փրկութիւն մեզ քրիստոս Աստուած. փառք քեզ:

ԶՕՐԱԿԱՆՅԱՅ

Զօրական և վկայ ճամբիս՝ քաջ նահատակ քրիստոսի սուրբ. թէճօղորս. որ փոխանակեցեր զմարմնից ընդ հոգւոյց քում՝ փրկանս. և ոչ աճեր զմաւ. զսպառնալիսն Մարտիրոսն թագաւորին. այլ վերին ազգեցութեամբն՝ զիսելով զայրեցումն հոգւոց նոցա, վասն այնորիկ լուցեր զտաճար կոյց նոցա: Արդ՝ ի յաղթող պատերազմի սանձազացս զոր նահատակութեան քոյ՝ բարեխօսեալ առ Տէր վասն անձանց մերոց:

ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՄԱՆԿԱՆՅԱՅ ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՅ

Գնալով փառաց քոց ի փառս՝ կաթուղիկ եկեղեցի, զիմեալք ի Սերաստիա վերին. ուր թագաւորեալքն յԱստուծոյ նահատակին ի յամօթ և ի քարընկէց յերեսս բանասրկուին. քաջալերելով զմիմեանս, զի մի լուծեալ որ բազանեօք անցաւորին՝ պակասեցի. այլ զողալով առաքինարար զինքն ըզերձեալ յանխա սաստուածային զանձուցն հոլովիցի, ազազակելով առ քրիստոս, ընկալ զբողոքութիւն ժողովոյս մերոյ ի յոյս սիրողաց քոց. Տէր փառք քեզ:

ՂԱԶԱՐՈՒ

Ղազարու զննչումն որպէս կանխադէտ յառաջ ասելիք. զի և 'ի բեթանիա յառաջէիք, զի յարուսցես զսիրելին քս. և քեզ զուշելով ասեմք՝ օրհնեալ որ դաս 'ի շարչաբանս կամաւ հօր 'ի փրկութիւն անձանց մերոց :

ՂԱԶԱՐՈՒ

Յորժամ եկեալ կենարարն 'ի գերեզմանն Ղազարու՝ յորժամ եկեալ կենարարն 'ի գերեզմանն Ղազարու՝ աւետար ձայնիւն աղազակէր ասելով. Ղազարե, արի եկ արտաքս : Իսկ մեռեալն 'ի գերեզմանէն յարեաւ. և նոյն ինքն զանմահութեան պարզեան ետ սիրելոյն. և աստուածային ձայնիւն 'ի գերեզմանէն կոչեաց. վասն որոյ և մանկունք երբաւ յեցոց՝ ստաղք օրհնելին զանմահ թագաւորութիւն քս. ովաննա, օրհնեալ է զարուստ քո՝ օրհնութիւն 'ի բարձունս. օրհնեալ որ զալոցզ ևս անուամբ Տեառն :

ՄԱՂԱԶԱՐՈՒԻՆ

Յնձա՛ւ Երուսաղէմ, և զարգարեա՛ւ զառազաստ քո Սիրո՞յն. քանզի ասա թագաւոր քո Քրիստոս նստեալ 'ի յաւանակի նորոյ հեղութիւն ջուցանելով և դայ մտանէ յառազաստ քո Սիրո՞յն, և մեր աղաղակեմք՝ ովաննա օրհնեալ եկեալ 'ի յանուն Տեառն, որ ունի ըզմեծ զորքմութիւն :

ՋԱՍԿԻՆ

Քրիստոս յարեաւ 'ի մեռելոց. մահուամբ զմահ կոխեաց, և յարութեամբ իւրով մեզ կեանս պարգևեաց. նմա փառք յախտեանս, ամէն :

ՅԻՆԱՆՅՆ

Ահաւոր և սրանելի է խորհուրդ փրկութեան մերոյ. որ անսկիզբն 'ի Հօրէ անձա.

աարար մարմնացաւ 'ի կուսէն, խաչի համբերելով, և կամաւոր մահուամբ իւրով զկենդանութեան մեզ պարգևեաց շնորհս :

ՅԻՆԱՆՅՆ

Քանզի յարեաւ 'ի մեռելոց Քրիստոս Աստուած յախտեմից արարիչ, և յարութիւն ազգի մարդկան. զոր օրհնեն անդադար զի նուորութիւնք հրեշտակաց, և ամենայն զուարթունք երկնից. ընդ որս զուշելով ասեմք, փառք ստեղծել յարութեան քո Տէր :

ՀԱՄԲԱՐՁՄԱՆ

Հիացան վերնական բազմութիւնքն տեսանելով զքեզ 'ի հրեղէն կառս բազմեալ սարսեալ առէին, ո՞վ է սա՛ որ զիմեալ զայ յեղովմայ, և եկեալ մտանէ փառք 'ի փառս. Տէր փառք քեզ :

ՀԱՄԲԱՐՁՄԱՆ

Որ յանպատում յաթոռ նստիս՝ և յանմարմնոց վերօրհնիս, անհասանելի բանդ Աստուած, 'ի յերկրի երեսեցար ճշմարիտ մարդ՝ զանօրէնութեանն կատարեալ զխորհուրդ, խաչի և մահու համբերեցեր. և զհրաշալի ըզյարութիւնք քո ցուցեր հզօր զօրութեամբ. այսօր համբարձար փառք 'ի յերկինս, և զկուսածին զմարմինք քո հրաշափառապէս լուսաղարկեցեր. զոր տեսեալ Եսայիաս՝ նախաձայնեալ ասէր, ո՞վ է սա՛ որ զիմեալ զայ յերկրէ. հիացեալ պետութեանց երկնից՝ զոչէին առ միմեանս. համբարձէր իշխանք ըզգրուան ձեր 'ի վեր, և մայէ թագաւոր փառաց : Այլ որ յամենայնի կարողչ ևս և հզօր, շնորհեա՛ւ և մեզ հանգիպիլ քեզ ամպօք 'ի միտանդամ քո զալտեանդ, որ միայնդ ևս մարդասէր :

Աստուած զբեզ խոստովանիմք զսուրբ
Հոգիդ՝ և երկիրպագանեմք. որ ևս պատճառ
կենդանութեան եղերցս՝ և խաղաղարար աշ-
խարհի. որ զսոգիտութիւն աշակերտացն բա-
զում գիտութեամբ լցեր, և ՚ի հրեղէն լեզուս
բաժանեալ անճառելիզք ցուցար նոցա. ա-
ղաղակեմք Տէր, խնայեալ և կեցն զմեզ:

ԵՐԿՈՒՇԱՐԱՔԻ

Այսօր ՚ի հրեղէն լեզուս բաժանեալ
չանցեալ յառարեալան լուսաւորելով զնոսա-
և այժմ աղաչեմք զբեզ սուրբ Աստուած՝ որ
ևս պատճառ կենդանութեան եղերցս և խա-
ղաղարար աշխարհի, խնայեալ և կեցն զմեզ:

ԵՐԵՒՆԱՐԱՔԻ

Վասն որոյ և մեք զՀոգին սուրբ ընդ
Հօր միաւորեալ, և բնդ Որդւոյ միանական
խոստովանիմք. և հայցեմք ՚ի վերնատուղէդ
մեզ զհոգեւորական զխաղաղութիւնդ. Տէր
ժառք քեզ:

ՀՈՒՓՍԻՄԵԱՆՑ

Որք ծագեցան մեզ յարեւմտոյ որպէս
զարեգակն. և լուսաւորեցին համանդամոյն
զաշխարհս հոյաստանեայց, փարատեցին բզ-
խաւարն անգիտութեան կռապաշտութեան.
և լուսաւորեցին զամենայն հոգի հաւատով
աստուածգիտութեան. սոցա բարեխօսու-
թեամբն ֆրիստոս Աստուած, պարզեալ աշ-
խարհի քում զխաղաղութիւն. և անձանց
մերոյ զմեզայ զթողութիւն որպէս մարդա-
սէր Տէր:

ԳԱՅԵԱՆՆԱՆՑ

Զյաղթական զձեր զհանգէս զուարճա-
ցեալ ասնէ եկեղեցի սուրբ. քանզի սրբ-
բութեամբ ստացոյք զկուսութիւն, և ՚ի
մարմնի զանմարմնոցն ցուցիք զհանգէս:

Հարանցեալք ֆրիստոսի երկնաւոր փե-
սային, գտեալք վերին Սիամի. խնդրեցէր ՚ի
ֆրիստոսէ զհաշտութիւն և զմեծ զողորմու-
թիւն:

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ՄԿՐՏՉԻՆ

Զյառաջընթացութիւն քո և զկարագե-
տութիւն Աստուծոյ բանին խափանել կար-
ծելով, որ ՚ի ձեռն կնօջե զնախաստեղծն ՚ի
զբախտէն արտաքս ընկէց. նաև այժմ զՀե-
րովիտիան անօրէնութեամբ բորբոքեալ, և
բաղմեղոյն Հերովիտայ զկարասս սոխց աղբը-
կանն հաճոյացոյց, զի քրոյդ հատցէ զգլուխ
որ զամենեցուն ձեռնադրեցեր զգլուխն բզ-
ֆրիստոս: Այլ քո, որ յանապատէ բարբա-
այ ձայն, զուեալ որում ձեռնադրեցեր. պար-
զեալ զխաղաղութիւն և զմեծ զողորմութիւն:

ՄԱՐԿԱՐԷՒՑ

Տէր՝ որ հիմնեցուցեր զեկեղեցի քո ՚ի
վերայ վիմին հաւատով, և կարգեցեր ՚ի սմա
առարեալս՝ և մարգարէս. հովիւս և վարդա-
պետս աւ ՚ի հաստատութիւն սրբոց, և ճշդ-
նութեամբ վկայից զիմնամին սորա փանե-
ցեր. ՚ի խաղաղութեան զսա պահեալ Աս-
տուած որպէս մարգարէս:

ԱՌԱՔԵՆՈՑ

Ասարեալք և վկայք ֆրիստոսի Աստու-
ծոյ, ամենակալ Հոգւոյն զօրութեամբն զամե-
նեսան ընդհանուր յորդէզրութիւն կենաց
կուրով միանական սուրբ Երրորդութեանն
յորդորեցին երգել զփառս ՚ի յախտեանս
ամէն:

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՅ

Չհայրապետականն զարգարեցեր զաթոս ի յերկրի. առարեականն առեր զպտտիս յերկնուսա՝ ծառայ Գրիստոսի ով երանելից ի հարս սուրբ հայրապետ. քանզի քոյ վարդապետութեանց սերմանք՝ բարեպաշտութեան բուսուցին հասկս, ուրախութեան սլլատուղ հասուցանելով, և հաւատացերոցս զփրկութիւն շնորհելով. վասն որոյ բարեխոսեալ առ Տէր վասն անձանց մերոց:

ԵԿԵՂԵՏՈՑ

Չխաղաղութիւն շնորհեալ եկեղեցւոյ քում սրբոյ. զխաղաղութիւն և զանշարժութիւն ի թնամեաց պատերազմէ. և հաստատեալ ի մի հաւատ զկաթուղիկ եկեղեցի. զքեզ խոստովանիմք Տէր և Աստուած՝ կեցո՛ զմեզ:

ՎԱՐԿԱՎԱՍԻՆ

Երեի Տէր այսօր աշակերտացն ի թաբորական լերինն. և աշակերտացն զարհուրեալ ազազակէին ստելով. արասցուք երեստաղաւարս, մի Տեառն, և մի Մովսէսի, և մի Եղիսի: Եւ մեր բանաւոր հօտքս երդեմք ընդ քո ճամբիս վկայեցդ. առարեալ ի մեզ զոյս քո շնորհացդ ի քոյ միասնդամ՝ զարեսանդ և կեցո՛:

ԻԱԶԻ

Առաջի պատուական ամենայայտ խաչի քո անկանիմք երկրպագելով և խնդրեմք ըզթողութիւն յանցանաց մերոց. քանզի սովաւ բարձեր զգատադարսութիւն ազգի մարդկան: Եւ այժմ՝ վասն սրբոյ աստուածային քոյ նշանի՝ շնորհեալ զերկնային զխաղաղութիւնդ ամենայն աշխարհի:

ՈՐԿԻՈՅՆ ՈՐՈՏՄԱՆ

Այսօր ահաւոր ձայնք որոսման հնչեցին յերկնից ի յերկիր կողելով յորդեգրու-

թիւն զձեզ որդիք Սիտիւի. հաստատութիւն հաւատոյ, և պարձանք եկեղեցւոյ. որք ցօղով արեան ձերոյ՝ մարբեցիք զախեղերս յանօրէն կռապաշտութեանց: Արդ՝ հայրեցէք ի Գրիստոսէ զբաւութիւն սօնողոցս անուան ձերոյ. մաղթանք սոցա Տէր խնայեալ ի փրկեալ քո ժողովուրդս, որ միայնզ ևս մարդասէր:

ՀՐԵՇՏԱԿԱՅ

Չոր օրհնեն անբեկի ձայնիս իմանայի զօրութիւնք, երկնաւոր նահապետութիւնք՝ հրեշտակք՝ և հրեշտակապետք, աթոսք՝ և սերութիւնք, իշխանութիւնք՝ և պետութիւնք, սերտիւք՝ և քերտիւք զամենասուրբ զերբորդութիւնն, և զմի աստուածութիւն:

ՀՐԵՇՏԱԿԱՅ

Այսօր երկրաւորս եկեղեցւոյ քահանայապետութիւն ցնծայ հրաշափառապէս՝ զերկնաւոր քահանայապետութեանցն կատարելով զսօնախմբութեան սօնս, անմարմնական դասուց հոգեղինացդ՝ մարմնականքս և հոգեղէնքս, ով սուրբ Գարբէլ և Միքայէլ մեծք, հրեշտակապետք բարձրելոյն, որք կայք առաջի աթոսոյ աստուածութեանն. անգազար բարեխոս լերուք վասն մեր առ Տէր, վերարեւել զամենեւեան ընդ ձեզ յերկնից արքայութիւնն, և միաձայն բարատով երգել զփառս:

ԳՐԻԳՈՐԻ ԿՈՒՍՍԻՈՐԶԻՆ

Գրիգոր սուրբ քահանայապետ՝ որ ըզհաւատս ուսուցեր, և զբանակս գիւացն հաւածեցեր. մարդկան ուսուցեր քարոյել զիւրբորդութիւնն, պսակեցար յարքայութեանն. արդ՝ բարեխոս լիբ առ Տէր վասն մեր:

ԵՐԻՑ ՄԱՆԿԱՆՆԵՐ

Որ 'ի վերայ քերտիբիցն հանդիս, և 'ի զօրացն հրեղինաց օրհնարանիս, ի՛նչեր 'ի Ռաբիսն և փրկեցեր զերիս մանկունսն 'ի հրոյն բռնութենէ. որք աղաղակելով զու՛րին երգնոր, ամենայն զօրձր օրհնեցէր և բարձր արարէր. Թագաւոր փառաց ֆրիստոս և արարիչ

բարբից. որ մարգարապէս զթացար 'ի սուրբ մանկունսն, փրկեցեր 'ի բորբոքեալ բոցոյն. որք անարգեցին զբռնութիւն թագաւորին, և շիճուցին զզօրութիւն հրոյն. բնդ նստին և մեք քեզ վերագու՛մք, փրկեա՛ զմեզ 'ի հրոյն յաւիտենից: Զի զ.ս. միայն ևս բազմագու՛թ Տէր՝ քեզ փառք յաւիտեանս. ամէն:

ԵՒ ՅԵՏ Զ ԳԵՆԼՈՅ ՍՐԲՈՒԹԵԱՆ Զ ԳԵՍՏՈՒՅՆ. ԵԿԵՍՅԵՆ
ԱՌԱՋԻ ՍՐԲՈՅ ՍԵՂԱՆՈՅՆ

Եւ քաւանայն յուսացի զանս անկով Սարգ. ԻԵ:

Լուսցից սրբութեամբ զձեռս իմ, և շուրջ կղկն զսեղանով քո Տէր:

Սարկուսոյն.

Դաստ արա ինձ Տէր, զի. և այլն:

Տուն առ տուն պիտի ՚ի լճան:

Քահանայն.

Եւ վասն սրբուհւոյ Աստուածածնին Տէր ընկալ զազաչանս մեր և կեցո՛ զմեզ:

Սարկուսոյն.

Սուրբ զԱստուածածնին և զամենայն սուրբս բարեխոս արասցուք առ Հայր ՚ի յերկինս, զի կամեցեալ ողորմեսցի, և զթացեալ կեցուցէ զարարածս իւր: Ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեցո՛ և ողորմեա՛:

Քահանայն.

Ընկալ Տէր զազաչանս մեր բարեխոսութեամբ սուրբ Աստուածածնին անարատ ծնողի միածնի Որդւոյ քոյ, և ազաչանօք ամենայն սրբոց քոց, (և որոց այսօր է յիշատակ.) ընդ մեզ Տէր և ողորմեա՛, ներեա՛, քաւեա՛, և թօղ զմեզս մեր: Արժանաւորեա՛ զոհութեամբ փառաւորեալ զքեզ ընդ Որդւոյ՝ և ընդ սուրբ Հոգւոյդ. այժմ՝ և միշտ և յախտեանս յախտեանից. ամէն:

Եւ ապա խմորհեալ պատարագիւ քահանայն առաջի այլոց քահանայիցն առ ընթեր կացելոցն՝ առ:

Խոստովանիմ առաջի Աստուծոյ, և սրբուհւոյ Աստուածածնին, և առաջի ամենայն սրբոց, և առաջի ձեր հարք և կղբարք, զամենայն մեզս զոր զործեալ եմ: Քանզի մեզսց խորհրդով, բանիւ, և զործով, և ամենայն մեզօք, զոր զործեն մարդիկ, մեղսյ, մեղսյ: Ազաչեմ՝ զձեզ՝ խնդրեցէք վասն իմ յԱստուծոյ զթողութիւն:

Պատարանեն որք մերն են.

Ողորմեսցի քեզ Աստուած հօրն, և թողութիւն շնորհեսցէ ամենայն յանցանաց քոց, անցելոցն, և այժմեա, և յառաջիկայն փրկեցէ զքեզ, և հաստատեսցէ յամենայն զործս բարեա, և հանգուցէ զքեզ ՚ի հանդերձեալ կեանս. ամէն:

Պատարանեսցէ և թքն.

Ազատեսցէ և զձեզ մարդատէրն Աստուած, և թողցէ զամենայն յանցանս ձեր: Տացէ ժամանակ ազաչխարելոյ և զործելոյ զբարեա: Ուղղեսցէ և զառաջիկայ կեանս ձեր շնորհօք սուրբ Հոգւոյն, հօրն և ողորմածն, և նմա փառք յախտեանս. ամէն:

Դպրքն.

Յիշեալիք զմեզ առաջի անմահ գառին Աստուծոյ:

Քաչանայն.

Յիշեալ լինի առաջի անմահ գառին
Աստուծոյ :

Գողթն: Սարգս Գ Փոխ:

Աղաղակեցէր առ Տէր ամենայն երկիր -
և սղն :

Սարգսարն Գրող:

Սուրբ եկեղեցեաւս աղաղակեցի զՏէր, զի
սոխաւ փրկեցէ զմեզ 'ի մեղաց, և կեցուցէ
Հնորհիւ սգորմութեան իւրոյ. ամենակալ Տէր
Աստուած մեր կեցո՛ւ և ողորմեա՛ւ :

Քաչանայն.

Ի մէջ տաճարիս և առաջի աստուածըն-
կալ և պայծառացեալ սուրբ տեղոյս, խո-
նարհեալ երկիւղիւ երկիրպագանեմք, զսուրբ
զհրաշայի և զյաղթօղ զաւերութիւնդ. քո փա-
ռաւորեմք: Եւ քեզ մատուցանեմք զօրհնու-
թիւն և զփառս ընդ Հօր և ընդ Հոգւոյդ սրբ-
րոյ. այժմ՛ և միշտ, և յախտեանս յախտե-
նից. ամէն :

Մտից առաջի սեղանոյ Աստուծոյ առ
Աստուած որ ուրախ առնէ զմանկութիւն
իմ :

Սարգսարն. Դատ արա՛ ինձ, Աստուած, և
իրաւ արա՛ ինձ 'ի գատաստանի իմում :

Քաչանայն. Յազգէ որ ոչ է սուրբ, 'ի մար-
դոյ մեղաւորէ նենգաւորէ փրկեա՛ զիս :

Սարգսարն. Դու Աստուած հզորիչ իմ ևս,
ընդէր մուսգար զիս. ընդէր արտում՛ գնամ՛
ես 'ի նեղել թշնամոյ իմոյ :

Քաչանայն. Ասարեա՛ւ, Տէր, զընչս քո և
զհշմարտութիւն քո. զի առաջնորդեցնէն ինձ,
և հանցեն զիս 'ի բեառն սուրբ և 'ի յարկս քո :

Սարգսարն. Մտից առաջի սեղանոյ Ա-
ստուծոյ առ Աստուած, որ ուրախ առնէ ըղ-
մանկութիւն իմ :

Քաչանայն. Խոստովան եղէց քեզ օրհնու-
թեամբ Աստուած, Աստուած իմ :

Սարգսարն. Արդ ընդէր արտում՛ ես անձն
իմ, կամ ընդէր խաղիւս զիս. յուսա՛ առ Ա-
ստուած, խոստովանեա՛ նմա. փրկիչ երեսոց
իմոց Աստուած է :

Քաչանայն. Փառք Հօր և Որդւոյ և Հո-
գւոյն սրբոյ :

Սարգսարն. Այժմ՛ և միշտ և յախտեանս
յախտենից. ամէն :

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաղակեցի :

Օրհնեցուք զՀայր Տեսուն մերոյ Յիսուսի
Քրիստոսի, որ արժանի արար զմեզ կալ 'ի
տեղով՝ փառարանութեան, և երգել զերգո՛
հոգեօրս. ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեցո՛ւ
և ողորմեա՛ւ :

Քաչանայն.

Ի յարկի սրբութեան, և 'ի տեղով՝ փա-
ռարանութեան, հրեշտակաց բնակարանիս,
և մարդկան քաւարանիս. առաջի աստուած-
ընկալ և պայծառացեալ սուրբ նշանացս և
սուրբ սեղանոյս խոնարհեալ երկիւղիւ եր-
կիրպագանեմք, զսուրբ զհրաշայի և զյաղ-
թօղ (զյարութիւնդ) քո փառաւորեմք: Եւ
քեզ մատուցանեմք զօրհնութիւն և զփառս
ընդ Հօր և ընդ Հոգւոյդ սրբոյ. այժմ՛ և միշտ
և յախտեանս յախտենից. ամէն :

Խակ եմէ եպիսկոպոս լիցի խորհրդածուն, առցէ զսուրբ կոնքեան, և անցէ ՚ի վերայ լանջայն և զպատուական եմբիրունն, և ևկեսցեն առբններ բնաշարան սեղանոյն, լուսեցեալ զնուս, Եւ մատուցեալ առաջի սեղանոյն, լուս և անմուռնչ սասացէ զաղօթս առ սուրբ Հովին անօրինիչ գործոյն.

Ամենակալ բարերար մարդասէր Աստուած բոլորից, յորինօղ երևութից և աներևութից, փրկօղ և հաստատօղ, խնամօղ և խաղաղարար Հօր հօր Հոգի. հոյցեմք բազկատարած մաղթանաց զշմամբ հեծութեան՝ յանդիման եղևալ քեզ ահաւորիք, Մատչիմք մեծաւ գոգալիեամբ, սաստիկ երկիւղի, մատուցանել նախ զբանական զայս պատարագ՝ քում անդին զօրութեանց, իբր անթուալցի փառակցի և արարչակցի՝ հոյրենի անկապուտ պատուոյդ, և քննոյի ծածկութեան խորոց խորհրդոց ամենակատար կամաց հօրդ Էմմանուէլի՝ զբեղ առարչի, փրկի և կենդանատուի, և արարչի ամենայնի ՚ի ձեռն քոյ ծանուցաւ մեզ երբեակ անձնաւորութիւն միասնական աստուածութեանց. յորոց մի և դու ճանաչիս անհաս Քն, և ՚ի ձեռն քո առաջինքն նահապետական սոհմին շառախզբ՝ տեսանօգր անուանակուէաբ, զանցեալն և զգալցան անասուերարար բարբառով բանի վերապատմեցին. Հոգի Աստուծոյ քարոզեալ զբեղ Մովսէսի, որ ՚ի գնալն քո ՚ի վերայ ջրոցն՝ անպարազիր զօրութիւն, ահեղ շրջարկութեամբ ամառականաւ, թեւապարփակ պաշտպանսոյրն զթմախրեալ ՚ի ծնունդս նորոգս՝ զաւաղանին խորհուրդ ծանուցեր, Յօր կերպարան օրինակութեան՝ նախ քան զկառուցանել զլոյծդ մածուած վերջնում վարագորիք, յորինեցեր կարօղ տիրապէս զբովանդակ բնութիւնս ամենից բնախից բոլորից զոյլից ամենայն էից՝ յանէից, Քն ստեղծանին ՚ի նորոգութիւն յարութեան աւմենայն եղևալս առ ՚ի քէն, յայնմ ժամանակի, որ է օր վերջին այսմ կենցաղի, և օր

առաջին երկրին կենդանեաց, Քնզ հնազանդեցաւ միութեամբ կամացն որպէս Հօրն իւրում, ազգակիցն քո՝ Լակիցն Հօր՝ անգրանիկն Որդի՝ մերօրս կերպի զբեղ աւետարանեաց ճշմարիտ Աստուած՝ հուսասար և համազոյ Հօր իւր հօրի. և զառ ՚ի քեզ հոյհոյութիւնն անբաւելի քարոզեաց. և իբր զաստուածամարտիցն զքո հետեւոյն՝ շարբանական բերանս կարկեաց. և զիւրն շնորհեաց՝ արգարն և անարասն՝ զտին ամենայնի. որ փան մեզոց մերոց մատնեցաւ. և յարեալ փան զմեզ արգարացոյցանելոյ, Եմս փառք ՚ի ձեռն քո, և քեզ բարերանութիւն ընդ Հօր ամենակալի, յախտենից յախտանս ամէն:

Գարմաղ կրկնօցի ՚ի ձոյն կարգ բանի, մինչև վաստահութիւնն լուսոյ հրաշագէտ յոյանօցի արցեալ աւետարանել վերստին զերկին խաղաղութիւն:

Աղաչեմք և աղերսեմք արտասուալից հառաչմամբ յամենայն անձնէ՝ զփառասրեալ արարչութիւնդ՝ անեզծ և անստեղծ՝ անժամանակ Հոգւոյդ զթմախի. որ բարեխաղես փան մեր յանմուռնչ հեծութիւնս՝ առողրմածդ Հայր. որ զսուրբս պահես, և զմեզուցեալս մարբես՝ և տանարս կազմես կենդանի և կեցուցիչ կամաց բարձրեալդ Հօր Արդ՝ աղատես զմեզ յամենայն անմարտր գործոց, որ ոչ է հանց քումք բնակութեան. և մի շիջին առ ՚ի մէնջ՝ լուսոյդ շնորհաց փայլմանք՝ ՚ի տեսականացս աչաց իմաստից. փան զի զբեղ ուսար միանալ ՚ի մեզ ՚ի ձեռն աղօթից, և բնախր վարուց խնկելոց, Եւ քան զի մինդ յերբորդութեանեզ պատարազի, և

միւս ընդունի՝ հաճեալ ընդ մեզ հաշտարար արեամբ անդրանկի իւրոյ . իսկ դու ընկալցիս զմեր պաշտաման , և յարդարեացես զմեզ օթեմանս պատուականս ամենայն պատրաստութեամբ՝ ի վայելումն ճաշակման երկնաւոր գասինդ , առանց պատժոց գառապարտութեան ընդունել զայս անմահացուցիչ մահանայս կենաց նորոյ փրկութեանն : Եւ հալետի ՚ի հրոյս յայտանէ զայլմակղութիւնս մեր , որպէս մարդարէին կենդանախարոյկ կայծակամբն , ՚ի ձեռն ունելեացն մատուցման . զի յամենայնի քոյդ քարոզեսցի զթութիւն , որպէս Որդւովդ Աստուծոյ Հօր քաղցրութիւն . որ զանառակ որդին մերձեցոց ՚ի հայրենի ժառանգութիւնն , և զգոռնիկան յառաջեցոց յերկնային արքայութիւնն՝ արդարոյն երանութեան : Այո՛ այո՛ և ես մի եմ ՚ի նոցանէ , և զիս ընկալ ընդ նոսին , իբր մարդասիրութեան կարասեալ մեծի , շնորհօք քո ապրեալ : զարեամբ ֆրիստոսի ստացեալս : Զի յայտմամենայնի՝ յամենայնի ծանխի քո աստուածութիւնդ , ընդ Հօր փառաւորեալ համապատարար ՚ի մի կամս , և ՚ի մի իշխանութիւն գոյութեան :

Ի ձեռն .

Զի քո է զթութիւն , և կարողութիւն , և մարդասիրութիւն , զօրութիւն , և փառք յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

Ապա յարուցեալ էկեաց ևս ընծայարան սեղանոյն , ևս որ մատուցեալ Նախասարկաւազն զճիտքն , զոր անուշ քահանայն զիցէ ՚ի մազգոյն , սակաւ :

Յիշատակ Տեառն մերոյ Յիսուսի ֆրիստոսի :

Եւ սակաւ զցինն արկչի խաչածիչ ՚ի սինն : Նոյնպէս և սակաւիկ մի շուր արկչի , սակաւ :

Յազապս յիշատակի փրկագօրծ անօրէնութեան Տեառն Աստուծոյ , և փրկիին մերոյ Յիսուսի ֆրիստոսի :

Եւ ստուշը զաբմա ՚ի ծածուկ , Յաջաննու Ուկի . բերածի :

Աստուած Աստուած մեր , որ զերկնաւոր հացդ , զՏէր մեր Յիսուս ֆրիստոս , զկերակուրդ ամենայն աշխարհի առարեցեր փրկիչ և կեցուցիչ և բարերար , որհնել և սրբել զմեզ , ինքնին զու Տէր որհնեա և այժմ՝ զառաջագրութիւնս զայս : Ընկալ զառ յերկնային քո սեղանդ : Յիշեա որպէս բարերար և մարդասէր զմատուցօրս , և վանն որոց մատուցանի : Եւ զմեզ անգառապարտ պահեա ՚ի քահանայագօրծութիւնս աստուածային խոր հրրոց քոց : Զի սուրբ և փառաւոր է ամենապատիւ մեծ վայելութիւն փառացդ Հօր , և Որդւոյ , և Հօգւոյդ սրբոյ . այժմ՝ և միշտ , և յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

Եւ սրբեաց ասելով :

Տէր թագաւորեաց , զվայելութիւն . և այլն :

Եւ արկչի խաչի սակաւ :

Խունկ մատուցանեմ առաջի քո ֆրիստոս Աստուած բուրումն հոգևորական : Ընկալ ՚ի սուրբ , յերկնային և յիմանալի քո մատուցարանդ ՚ի հաս անուշից : Առաքեա ևս մեզ փախարէն զնորհս և զպարգես Հոգւոյդ սրբոյ : Եւ քեզ մատուցանեմք զփառս ընդ Հօր և ընդ Հօգւոյդ սրբոյ , այժմ՝ և միշտ , և յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

Եւ երկս երկրպագեալ քահանայն , համբուրեաց ըլ սեղանն :

Եւ սարկաւազն կացեալ ՚ի մէջ սառնարին , յայնեաց ասելով :

Օրհնեա Տէր :

Ա. քահանայն ՚ի ձոյն սասուցէ.

**Օրհնեալ թագաւորութիւնն Հօր և Որ-
դոյ և Հոգւոյն սրբոյ, այժմ՝ և միշտ, և յա-
ւիտեանս յաւիտենից. ամէն:**

Ա. սկոյն ոչ Եկեղեցականքն ժամանաւ ըստ պատ-
շաճի աւուրն:

Ա. յաւարտան երգոյն քարոզէ սարկուազն.

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր:

Ժողովուրդն. **Տէր ողորմեալ:**

Սարկուազն. **Սկեցն և ողորմեալ:**

Ժողովուրդն. **Սկեցն Տէր:**

Սարկուազն. **Օրհնեալ Տէր:**

Ա. քահանայն սասուցէ զաղօթն.

**Տէր Աստուած մեր, որոյ կարողութիւնդ
անքնին է, և փառքդ անհասանելի, որոյ ու-
ղորմութիւնդ անչափ է, և զթութիւնդ ան-
բաւ: Դու ըստ առատ մարդասիրութեան
քում, նայեալ ՚ի ժողովուրդս քո, և ՚ի աւ-
ճարս յայս սուրբ: Եւ արա ընդ մեզ, և ընդ
աղօթակիցս մեր առատապէս զողորմութիւն
քո և զզիջութիւն: Զի քեզ վայելէ փառք իշ-
խանութիւն, և պատիւ, այժմ՝ և միշտ, և յա-
ւիտեանս յաւիտենից. ամէն:**

Քահանայն սասուցէ խորհրդաբար:

**Տէր Աստուած մեր, կեցս զժողովուրդս
քո և օրհնեալ զժառանգութիւնս քո, զըրուան
եկեղեցւոյ քոյ պահեալ, սրբեալ զսոսա, որր
ողջունեցին սիրով զվայելչութիւն տան քոյ:
Դու զմեզ փառաւորեալ աստուածային զօրու-
թեամբ քով, և մի թողուր զյուսացեալքս ՚ի
քեզ: Զի քո է կարողութիւն, և զօրութիւն,
և փառք, այժմ՝ և միշտ, և յաւիտեանս յաւի-
տենից. ամէն:**

Խաղաղութիւն քի ամենեցուն:

**Որ հասարակաց դայս, և միաձայն մեզ
ամենեցուն ուսուցեր աղօթեալ, և զերկուց և
զերկից միաձայնելոյ յանուն քո զինչգրուածս
պարզեալ խոստացար: Դու և այժմ՝ զժառայից
քոց ինչգրուածս՝ առ ՚ի յօգուան կատարեալ,
Հնորհելով յայսմ՝ յաւիտենիս զգիտութիւն
քումդ ճշմարտութեան, և ՚ի հանդերձեալն
զկեանսն յաւիտենականն պարզեալով, Զի
բարեբար և մարդասէր ևս Աստուած. և քեզ
վայելէ փառք, իշխանութիւն, և պատիւ,
այժմ՝ և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից.
ամէն:**

Ա. սպա սասուցի շարեւան ըստ պատշաճի աւուրն:

Ա. ՚ի միջն ամեն երթելոյն տաւիբ բեմն, և երկրպոյ-
ցն երկցո:

Ա. քահանայն սասուցէ զաղօթն:

**Տէր Աստուած մեր, որ կարգեցեր յեր-
կինս զդասս, և զինուորութիւնս հրեշտակաց
և հրեշտակապետաց ՚ի սղոսաւորութիւն
փառաց քոց: Արա՛ այժմ՝ ընդ մուսս մեր մը-
տանել և սրբոց հրեշտակաց, և լինել պաշ-
տանակից մեզ և փառարանակից քումդ բա-
րեբարութեան:**

Ի ձոյն.

**Զի քո է կարողութիւն և զօրութիւն և
փառք յաւիտեանս. ամէն:**

Ա. համբուրեացն զեկզանն, և յաւարտան շարեւա-
նին՝ զուկացն սարկուազն:

Պատխումբ:

Ա. սասուցեն զերկրորեանն ձոյնիս:

**Սուրբ Աստուած, սուրբ և հզօր, սուրբ և
անմահ, ողորմեալ մեզ:**

Ա. քահանայն զոչ ամն ասացլ 'ի ծածուկ զարժա:

Աստուած սուրբ, որ 'ի սուրբս հանդուցեալ ես, և երկրորդան ձոյնիս սերտէք զսփնն զքեզ, և քերորէք փառարանեն, և ամենայն երկնային զորութիւնն քեզ երկիրդազանեն: Որ 'ի չղոյէ 'ի զոյ ամեր զամենայն արարածս: Որ արարեր զմարդն ըստ պատկերի քում, և նմանութեան, և ամենայն շնորհիս քով զնա զարդարեցեր, և ուսուցեր խնդրել զիմաստութիւն և զզգանութիւն. և ոչ անաես արարեր զանզուցեան, այլ եղեր 'ի վերայ նորս զպաշտարութիւն փրկութեան: Որ արժանի արարեր զմեզ զնուսասացեալ և զանարժան ծառայքս քո 'ի ժամուս յայտնիկ կալ առաջի փառաց սրբութեան սեղանոյ քոյ, և զորինաւոր երկրպագութիւն և զփառարանութիւն մատուցանել քեզ: Դու Տէր ընկալ 'ի բերանոյ մեզաւորացս զերեքսրբեան օրհնութիւնս, և պահեա զմեզ քոյն քաղցրութեամբդ, թող մեզ զամենայն յանցանս մեր զկամայ և զակամայ: Սրբեա զՏօգի զմիտս և զմարմինս մեր. և շնորհեա 'ի սրբութեան պաշտել զքեզ զամենայն աւուրս կենաց մերոց. բարեխօսութեամբ սրբուհոյ Աստուածածնին, և ամենայն սրբոց քոյ, որք յախտենից քեզ բարեհաճոյացան: Զի սուրբ ես Տէր Աստուած մեր, և քեզ վոյելէ փառք, իշխանութիւն և պատիւ, այժմ' և միշտ և յախտեանս յախտենից. ամէն:

Ա. սարկուսան քարոզեցլ:

Էլ. ևս խաղաղութեան զՏէր:
Վասն խաղաղութեան ամենայն աշխարհի:

Սարկուսան ձայնեցլ:

Օրհնեա Տէր:

Ա. քահանայն բաղկատարած ասացլ 'ի ծածուկ զարժա:

Տէր Աստուած մեր, զբաղկատարած զազաչանս ծառայից քոյ վերընկալցիս, և ոգորմեացիս ըստ մեծի ողորմութեան քում: Զգիտութիւն քո առաքեա 'ի վերայ մեր և ամենայն ժողովրդեանս, որք ակն ունին առ 'ի քեն առաա ողորմութեանդ:

Ի ձոյն:

Զի ողորմած և մարդասեր ես Աստուած զողով: և քեզ վոյելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ, այժմ' և միշտ և յախտեանս յախտենից. ամէն:

Ա. քահանայն նսացլ յաստիճանն: Ա. սեպնն սուգ մաս: Աջորդ. ըստ խորհրդոյ աւուրս: Ա. ընթերցին զչիբո ճարտարեւանս, և առաքելականս: Ա. զնի սէ. ըստ ցուցանելոյ ընթերցուածոյն: Ա. յաւարմանն՝ սարկուսան բարձր ձայնիս զուկեցլ:

Օրթի:

Քահանայն զարժե 'ի խորանն. և խաղաղեցեցլ 'ի վերայ ժողովրդեանն, և ասացլ:

Խաղաղութիւն ք ընդ ամենեւեան:
Ժողովուրդն. Էլ. ընդ հոգւոյդ քում:
Սարկուսան. Երկիրըստութեամբ լուսարուք:

Սարկուսան:

Սրբոյ աւետարանիս ըստ (Մատթէոսի):
Ժողովուրդն. Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր:
Սարկուսան. Պատիւ մէ:
Ժողովուրդն. Ասե՛ սիմէս:

Ա. սարկուսան ընթերցին զաւետարանն. և յաւարման ասացլն ամենեւեան:

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր:

և աստուծոյն զհաւատաւնն:

Հաւատաւնն ՚ի մի Աստուած Հոգին ամենակալ. յարարինն երկինի եւ երկրի՝ երեւելեաց եւ աներևութից, եւ ՚ի մի Տէր Յիսուս Քրիստոս, յմիջինն Աստուծոյ, ծնեալն յԱստուծոյ Հօրէ՛ միածինն նախ քան զամենայն յաւիտեանս: Աստուած յԱստուծոյ, ըյս ՚ի լուսոյ, Աստուած ճշմարիտ, յԱստուծոյ ճշմարտէ ծնունդ՝ եւ ոչ արարած: Եւ յինքնն Համազոյսակից Հօր, որով ամենայն ինչ եղև յերկինս եւ ՚ի վերայ երկրի՝ երեւելիք եւ աներևոյթիք: Որ յաղագս մեր մարդկան եւ վասն մերոյ փրկութեանն՝ ինչալ ՚ի յերկինից. մարմնացա՛ մարդացաւ, ծնաւ կառարեւազէս ՚ի Մարիամայ սրբոյ կուսէն՝ Հոգւով արրով: Որով էաւ մարմին, հոգի, միտք, եւ զամենայն որ ինչ է ՚ի մարդ. ճշմարտազէս եւ ոչ կարծեօք: Չարչարեալ, խաչեալ, թաղեալ, յերբորդ աւուր յարուցեալ, ելեալ ՚ի յերկինս նոյին մարմնով՝ նստաւ ընդ աջմէ Հօր: Գալոց է նոյին մարմնովն եւ փառօք Հօր՝ զասել զկենդանիս եւ զմեռեալս: Որոյ թագաւորութեանն ոչ զոյ վախճանն, Հաւատաւնն եւ ՚ի սուրբ Հոգին՝ յանեղն եւ ՚ի կատարեալն, որ ՚ի Հօրէ եւ յմիջոցոյ բոլորի: Որ խօսեցաւ յօրէնս եւ ՚ի մարդարէս եւ յաւետարանս: Որ էջն ՚ի Յորդանան, քարոզեաց զառարեալն, եւ բնակեցաւ ՚ի սուրբան: Հաւատաւնն եւ ՚ի մի միայն յինդհանրական եւ յառարեւական եկեղեցի, ՚ի մի մկրտութիւն, յապաշխարութիւն՝ ՚ի քառութիւն՝ եւ ՚ի թողութիւն մեղաց: Ի յարութիւն մեռելոց, ՚ի զատաստանան յախտենից, հոգւոց եւ մարմնոց, Յարբոյսութիւնն երկինից, եւ ՚ի կեանն յախտենականս:

Իսկ որք ասենն՝ էր երբեմն, յորժամ ոչ էր Որդի, կամ էր երբեմն, յորժամ ոչ էր սուրբ Հոգին, կամ թէ յուէից եղևն, կամ յայլմէ էութենէ ասեն լինել զմիջինն Աստուծոյ, եւ կամ զսուրբ Հոգին: Եւ թէ փոփոխել են՝ կամ՝ այլայլելի, զայնպիսին նշովէ կաթութիւնէ եւ առարեւական եկեղեցի:

Կառարեւոյն:

Իսկ մեք փառաւորեացուք որ յառաջ քան զյախտեանս, երկիրպաղանկով սրբոյ երբորդութեանն, եւ մի աստուածութեանն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն սրբոյ, այժմ եւ միշտ եւ յախտեանս յախտենից:

Ժողովուրդն. Ամէն:

և սորկուսոյն քարոզեաց ՚ի ձայն:

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր,
 Ժողովուրդն. Տէր ողորմեաւ.
 Սորկուսոյն. Եւ ևս Հաւատով:

Մինչ նորա երգեն, քահանայն զտղթս ասէ ՚ի ծածուկ:

Տէր մեր եւ փրկիչ Յիսուս Քրիստոս, որ մեծդ ևս ողբմութեամբ, եւ աստա պարգևօք բարերարութեան քոյ, Որ զու քոյին կամաւ ՚ի ժամուս յայսմիկ համբերեցեր չարարանոց, խաչի, եւ մահու՝ յաղագս մեղաց մերոց. եւ պարգևեցեր առատազէս զպարգևս Հոգւոյդ սրբոյ երանելի առարեւոյն: Հաղորդս արա եւ զմեզ Տէր, ազաւելք զբեղձ աստուածային պարգևացդ, թողութեան մեղաց, եւ ընդունելութեան Հոգւոյդ սրբոյ:

Ի ձայն:

Որպէս զի արժանաւորք եղիցար զհօւթեամբ փառաւորել զբեղ ընդ Հօր եւ ընդ սրբոյ Հոգւոյդ, այժմ եւ միշտ, եւ յախտեանս յախտենից. ամէն:

խաղաղութիւնն չէ ամենեցուն :

Խաղաղութեամբ յով ֆրիտոսս փրկիլ մեր, որ 'ի վեր է քան զամենայն միտս և զբանս՝ ամբայս զմեզ, և աներկիւղ պահեալ յամենայն չարէ : Հաւատարեալ զմեզ ընդ ճշմարիտ երկրպագուս քո, որք հոգւով և ճշմարտութեամբ քեզ երկիրպագանեն : Վասն զի ամենասուրբ երբորդութեանդ փայլէ փառք, իշխանութիւն և պատիւ, այժմ և միշտ, և յախտեանս յախտենից, ամէն :

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս ֆրիտոսս :

Ժողովուրդն . **Ամէն :**

Սարկաւազն . **Օրհնեալ Տէր :**

Փաշանայն :

Տէր Աստուած օրհնեսցէ չէ զամենեւեանսդ :

Սարկաւազն . **Սաղմոս ասացէր :**

Արթաստուծինն ըստ խորհրդեան :
Յետ որոյ սարկաւազն շայնեցէ :

Մի որ յերեկայից, մի որ :

Գոհիլքն եղանակեցեն :

Մարմին տերունական, և արին :

Ան տալս եղանակեցեն :

Որք ըստ յրովրեկցն :

Ան 'ի սարկաւազայն վերարեւոյն որբազան հայն, և օրհնութեան բաժանն 'ի սուրբ սեղանն :

Ան մինչ նոյս երգիցեն, քահանայն խոնարհեցիլ առաջի որբոյ սեղանայն, և խորհրդարար պղծեացէ 'ի ծածուկ :

Ոչ որ արժանի է յըմբռնելոցս մարմնաւոր ակախք և ցանկութեամբ մատիլ 'ի սեղան քո, կամ սպասարեւ արբունական փառաց քոց . քանզի պաշտել զքեզ՝ մեծ և ահաւոր երկնասոր զօրութեանցդ իսկ է : Սակայն վասն անչափ բարերարութեան քոյ՝ ան

պարագրեկի բանց . Հօր եղեր մարդ, և քահանայարեալ մեր երեկցար : Եւ իբր տէր ամենեցուն այժմ՝ սպասարութեան և անարին զենման զքահանայութիւն աւանդեցեր մեզ : Վասն զի դու ես Տէր Աստուած մեր, որ տիրես երկնասորաց և երկրասորաց : Որ 'ի վերայ քերովրէական ակառոյ բաղմիս՝ սերովրեկց Տէր, և ի՞նչպէս որ խորայելի : Որ միայն սուրբ ես, և 'ի սուրբս հանդուցեալ : Աղաչեմ՝ զքեզ միայն բարերար, նայեալ յիս 'ի մեղացեալ և յանպիտան ծառայս քո, և սրբեալ զհոգի և զմիտս իմ յամենայն պղծութենէ չարին : Եւ բաւականացս զիս զօրութեամբ սուրբ Հոգւոյդ, որ զգեցեալ եմ զքահանայական շնորհ, կալ առաջի որբոյ սեղանայն, և քահանայագործել զքո անարատ մարմնդ և զպատուական արինդ : Գեղ խոնարհեցուցեալ զպարանոցս իմ մաղթեմ, մի գարձուցաներ զերեսս քո յինն, և մի մերժեր զիս 'ի ծառայից քոց : Այլ արժանի արա մատուցանել քեզ զընծայս զոյս յինն 'ի մեղացեալ և յանարժան ծառայեալ քոմէ : Վասն զի դու ես՝ որ մատուցանես, և մատիլս, և ընդունիս, և սոսս ֆրիտոսս Աստուած մեր : Եւ քեզ փառս մատուցանեմք հանդերձ անսկիզբն Հորդդ, և ամենասուրբ և բարերար Հոգւովդ, այժմ և միշտ, և յախտեանս յախտենից, ամէն :

Ան ընծայքն վերարեւոյն 'ի սեղանն սուրբ, և քահանայն խոնարհեցիլ 'ի վերայ սեղանայն, և ըստայն զիսուս սակեւով :

Լուսցից սրբութեամբ զձեռս :

Ան քարոզեցէ սարկաւազն :

Եւ ես խաղաղութեան զՏէր :

Ժողովուրդն . **Տէր ողորմեա :**

Սարկաւազն . **Եւ ես հաւատով :**

Քահանայն՝ թէ սարկաւոց կոչել 'ի խորհրդեանն,
մինչ նա զբարոյն ասիցէ. համբարեցել զսեզանն, և խա-
չակերեալ զճարտարոյն. բազմատարած կոչել առաջի
սեզանցն. և ստացել 'ի ծածուկ զազգեմս:

Տէր Աստուած զօրութեանց, և արարիչ ա-
մենայն վնեկութեանց, որ յանկախեան ըզ-
բնաս 'ի ցուցակութիւն ամեալ գոյացուցեր:
Որ և զմեր հոգեղէն բնութիւնս պատուեալ
մարգասիրտակն՝ տյազխի ահաւոր և անպա-
տում խորհրդոյ կարգեցեր սպասուորս: Դու
Տէր՝ որում պատարագեմք զգատարագիտս,
ընկալ առ 'ի մէնջ զառաջագրութիւնս զոյս:
Եւ աւարեան զաս 'ի խորհրդականութիւն
մարմնոյ և արեան միամեծի քոյ, Դեզ թողու-
թեան մեղաց պարգեակս հաշակոյցացս զհացս
զոյս և զբամակս:

Ի ձայն.

Շնորհք և մարգասիրութեամբ Տեառն
մերոյ և փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի, բնոյ որում
քեզ Հօր՝ միանգամայն և Հոգւոյդ սրբոյ վա-
յելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ, այժմ
և միշտ, և յաիտեանս յաիտենից. ամէն:

Խաղաղութիւն ք ամենեցուն:

Ժողովուրդն. Ամէն: Եւ ընդ հոգւոյդ քում:

Սարկաւոցն. Ողջիյն տուք միմեանց:

Եւ համբարեցեն զսեզանն, և զթմեանս:

Ձայնեաց սարկաւոցն.

Ահի կացցուք, երկիցիւ:

Դպրք. Առ քեզ Աստուած:

Սարկաւոցն. Պատարագ Քրիստոս մատչի:

Դպրքն. Ողորմութիւն և խա:

Քահանայն զարշի և խաչակերպեաց ճշ 'ի վերայ
Ժողովրդեանն, և ստացել:

Շնորհք սեր և աստուածային սրբարար
զօրութիւնն Հօր և Որդոյ և Հոգւոյն սրբոյ
եղիցի ընդ ձեզ ընդ ամենեանս:

Ժողովուրդն. Եւ ընդ հոգւոյդ:
Սարկաւոցն. Ի վեր ընծայեցուցէք:
Դպրքն. Ունիմք առ քեզ Տէր:
Սարկաւոցն. Եւ գոհացարուք:
Դպրքն. Ալբման և իրաւ:

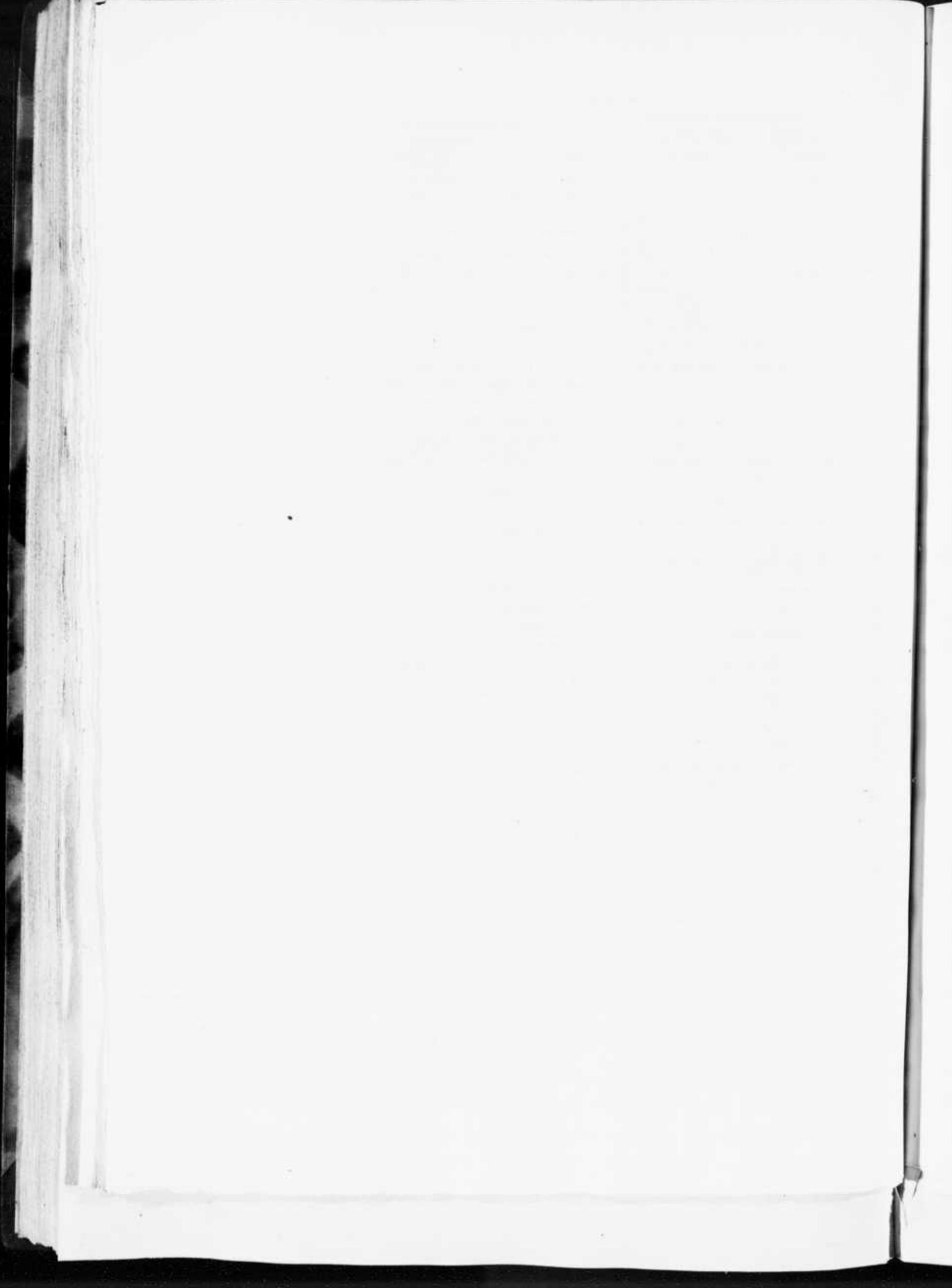
Քահանայն մեռնամած ազմեացել 'ի ծածուկ:

Ալբման է ստուգապէս և իրաւ ամենա-
յարգոր փութով միշտ երկիրապաշտանելով փա-
ռաւորել զքեզ Հոյր ամենակալ, Որ քոյին
անզնեկի և արարչակից բանիդ զանիծիցն
բարձեր զկրճիմն: Որ ժողովուրդ ինքեան ա-
սեալ զեկեղեցի սեղհականեաց զհաւատա-
ցեալ 'ի քեզ, Եւ զնեկի բնութեամբ ըստ 'ի
կուսէն անտեսութեան հաճեցաւ բնակիլ 'ի
մեզ, Եւ նորաործ աստուածապէս ճարտա-
բարետեալ զերկիրս երկին արար: Վասն զի
որում ոչն հանդուրժէին առաջի կալ զուարթ-
նոցն ջոկք՝ զարհուրեալք 'ի փայլահնացոյս,
և յանմատոյց ըստ ստուածութեանդ, և
զեալ այգալիսից մարդ յազազս մերոյ փրկու-
թեան, շնորհեաց մեզ ընդ երկնայինսն պա-
րել զհոգեղէն սարս:

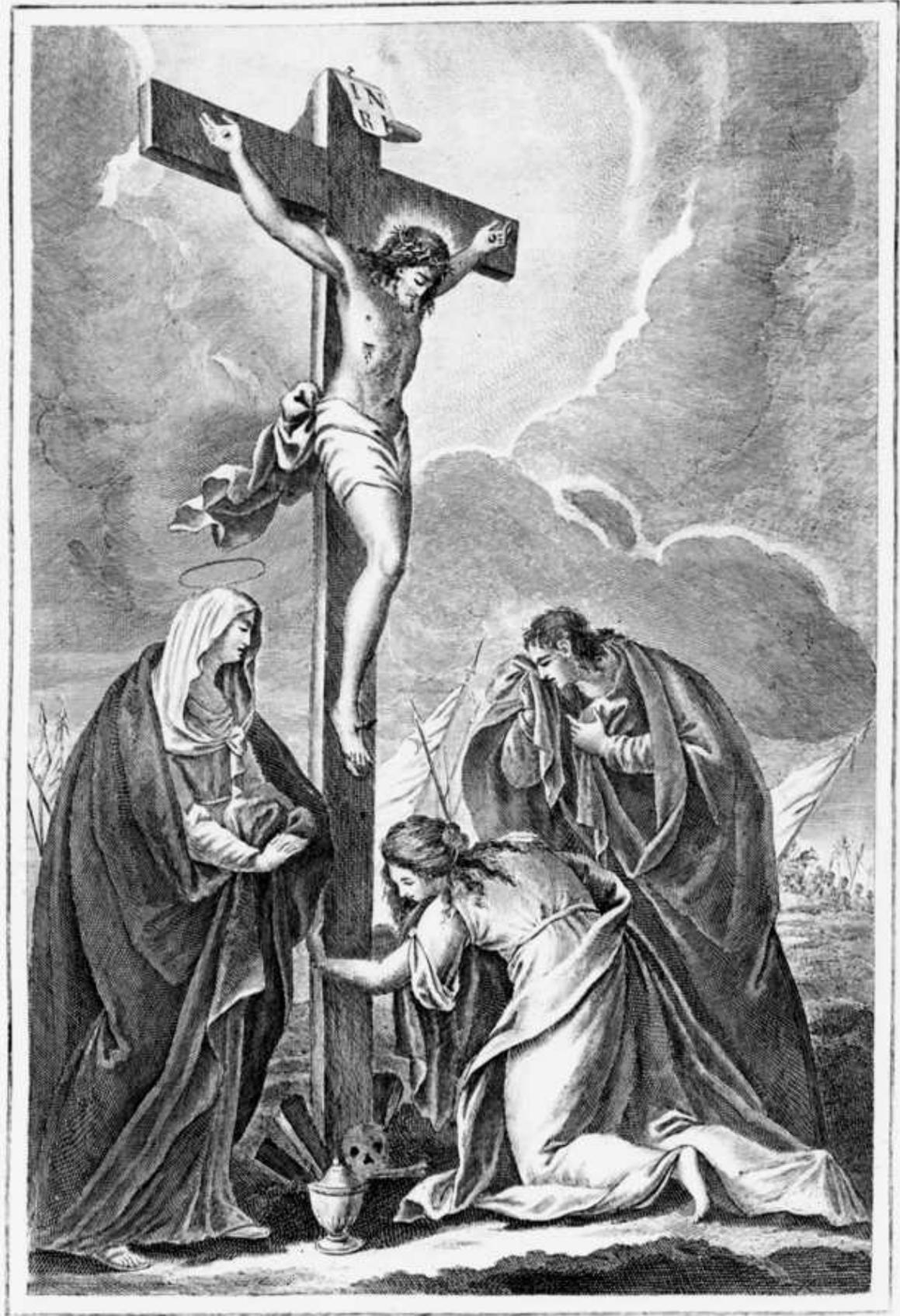
Ի ձայն.

Եւ ընդ սերտեան, և ընդ քերտեան միա-
ձայն սրբասացութեամբ յարինել նուազս, և
համարձակապէս գուշելով ազազակել ընդ
նոսին, և ասել:

Սուրբ, սուրբ, սուրբ Տէր զօրութեանց,
ի ևն երկինք և երկիր:

Քանանայն քաղկադարսն սպօթեցէ ՚ի Տահուկ, մինչև Ենքա երգեսցեն.

Սուրբ, սուրբ, սուրբ ևս ճշմարտացի և ամենասուրբ, և սոյն սր պանծացի բովանդակել բանիւ զքո ՚ի մեզ զանբաւ բարեգործութեանդ զեղմունս: Որ և անգէն իսկ ՚ի նախնուն զանկեանքն ընդ մեզոք՝ զանազան եղանակից խնամեալ սփոփեցեր՝ մարգարէիւք՝ օրինացն արչութեամբ՝ քահանայութեամբ՝ և սառեբրտեալ երնջոցն մատուցմամբ: Իսկ ՚ի վախճան աւարցս այսոցիկ զբովանդակ իսկ զպարտեաց մերոց խղեալ զգատակնիք, և սուր մեզ զորդիդ քո միածին՝ պարտապան և պարտս, զեմունս և օճեալ, զառն և երկնաւոր հաց, քահանայապետ և պատարագ, վասն զի ինքդ է բաշխող. և նոյն ինքդ բաշխի ՚ի միջի մերում՝ միշտ անմախապէս: Վասն զի եղևալ հաւաստեալ և առանց ցնորից մարդ, և անչիօթ միաւորութեամբ մարմնացեալ յաստուածային և ՚ի սուրբ կուսէն Մարիամայ: Ճանապարհորդեաց ընդ ամենայն կիրս մարդկային կենցաղոյս առանց մեղաց. և յաշխարհակեցոյց և յաւիթն փրկութեան մերոց եկեալ կամաւ ՚ի խաչն:

Առեալ զհացն ՚ի սուրբ՝ յաստուածային՝ յանարատ և ՚ի պատուական ձեռս իւր. Օրհնեաց, գոհացաւ, երեկ՝ ևս իւրոց ընտրեալ՝ սուրբ և բազմեալ աշակերտացն՝ աւելով:

Առէք կերէք.

ԱՅՍ Է ՄԱՐՄԻՆ ԻՄ.

Որ վասն ձեր և բազմաց բաշխի ՚ի քաւսիքն և ՚ի թողութիւն մեղաց:

Նշնայէս և զբաժակն առեալ.

Օրհնեաց, գոհացաւ, էարբ՝ ևս իւրոց ընտրեալ՝ սուրբ՝ և բազմեալ աշակերտացն՝ աւելով:

Արբէք ՚ի սմանէ ամենեքեան.

ԱՅՍ Է ԱՐԻԻՆ ԻՄ. ՆՈՐՈՅ ՈՒԽՏԻ. ՈՐ ՅԱՂԱԳՍ ՋԵՐ. ԵՒ ԲԱԶՄԱՅ շԵՂԱՆԻ Ի ՔԱՒՈՒԹԻՒՆ ԵՒ Ի ԹՈՂՈՒԹԻՒՆ ՄԵՂԱՑ.

Եւ զսոյն միշտ իւր յիշատակ առնել պատիրան առանդեաց մեզ բարեբար Որդիդ քո միածին: Եւ իջեալ ՚ի ստորին վայրս մահու՝ մարմնալին՝ զոր ՚ի մերմէս ընկալաւ յազգակցութենէ: Եւ զնիգս գժոխոցն աղարտեալ հզօրեղապէս, զրեզ միայն ծանոյց մեզ ճշմարիտ Աստուած, զԱստուածդ կենդանեաց և մեռելոց:

Ա. առեալ զքննայս 'ի մեա սասցել 'ի ցած .

Եւ արդ. մեր, Տէր, բոս սոյսմ' հրամանա-
արութեան' յառաջ բերեալ զոյս խորհուրդ-
փրկական մարմնոյ և արեան միածնի քոյ :
Յիշեմք զգորտ' որ վասն մեր զփրկագործ չար-
չարանան, զկենդանատու խաչելութիւնն, զե-
րեքորեայ զթագումն, զերանելի յարութիւնն,
զաստուածապէս համբարձումն, զնստին բնոյ
աջմէ քո Հայր, զահաւոր և զփառաւորեալ
զմիւսանգամ գալուսան խոստովանիլն և օրհ-
նեմք :

Ա. զիչէ զքննայս 'ի վերայ սեղանոյն, և սասցել
'ի մայն .

Եւ զբոյս 'ի քոյոցս քեզ մատուցանեմք,
բոս ամենայնի, և յաղազս ամենեցուն :

Դ. Կերթն. Յամենայնի օրհնեալ ես :

Մինչ նոքա երգելն' քահանայն բաղխատարած ա-
զթեոյն 'ի ծածուկ .

Չքեզ արգարե Տէր Աստուած մեր գո-
վեմք, և զբէն զոհանաւն հանապաղ : Որ զանց
արարեր զմերով անարժանութեամբս, սոյսպի-
սի ահաւոր և անպատում խորհրդոյ կարգեցեր
սպասաւորս : Ոչ յաղազս մերոյ ինչ բարե-
գործութեան' յորոց յոյժ թափուր եմք, և
միշտ ունայն գտանիմք հանապաղ : Այլ 'ի քո
բազմազեղ ներողութիւնդ ցանկ ապաւինեալ
համարձակիմք մերձենալ 'ի սպասաւորու-
թիւն մարմնոյ և արեան միածնի քո տեանդ
մերոյ և փրկիչ Յիսուսի Գրիստոսի : Որում
փայլել փառք իշխանութիւն և պատիւ, սոյժմ'
և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

Խաղաղութիւն քո ամենեցուն :

Սարկուսոյն. Աստուծոյ երկիրպագեացոյք,
ժողովուրդն. Առաջի քոյ Տէր :

Քահանայն խմորհեոյն և սասցել .

Երկիրպագանեմք և աղաչեմք, և խրնդ-
րեմք 'ի քէն բարերար Աստուած' առաքեալ 'ի
մեզ, և յառաջի եղեալ յքննայս յոյս զմշտննե-
նաւորակից քո, և զէակից սուրբ Հոգիդ :

Ա. կանգնեալ խաչակրեացէ զքննայս՝ առելով
'ի ցած .

Որով զհայ օրհնեալ մարմին ճշմար-
տապէս արարեր տեանն մերոյ և փրկիչն Յի-
սուսի Գրիստոսի :

Որով զհայ օրհնեալ մարմին ճշմար-
տապէս արարեր տեանն մերոյ և փրկիչն Յի-
սուսի Գրիստոսի :

Որով զհայ օրհնեալ մարմին ճշմար-
տապէս արարեր տեանն մերոյ և փրկիչն Յի-
սուսի Գրիստոսի :

Եւ զբաժակ օրհնեալ արին ստուգա-
պէս արարեր տեանն մերոյ և փրկիչն Յիսուսի
Գրիստոսի :

Եւ զբաժակ օրհնեալ արին ստուգա-
պէս արարեր տեանն մերոյ և փրկիչն Յիսուսի
Գրիստոսի :

Եւ զբաժակ օրհնեալ արին ստուգա-
պէս արարեր տեանն մերոյ և փրկիչն Յիսուսի
Գրիստոսի :

Որով զհայ և զգիւնի օրհնեալ մարմին
և արին ճշմարտապէս արարեր տեանն մերոյ
և փրկիչն Յիսուսի Գրիստոսի՝ փոխարկելով
Հոգւովդ քով սրբով :

Նրկցս անգամ կրկնեացէ զազթն . և սարկուսոյն
'ի ցած . Ամեն .

Ա. քահանայն սասցել 'ի մայն .

Որպէս զի եղիցի սա ամենեցուն մեզ
մերձեցելոցս յանդատապարտութիւն, 'ի քա-
ւութիւն, և 'ի թողութիւն մեզաց :

Ա. ապա ստրածեալ զձեռս աղօթեաց ՚ի Ծածուկ :

Ստիտ շնորհեալ զսէր, զհաստատութիւն, և զըզնայի զխաղաղութիւն ամենայն աշխարհի. սրբոյ եկեղեցւոյ, և ամենայն ուղղափառ եպիսկոպոսաց, քահանայից, սարկաւազաց, թողաւորաց աշխարհի, իշխանաց, ժողովրդաց, ճանապարհորդելոց, նաւելոց, կապելոց, վասնեղելոց, աշխատելոց, և որք ՚ի պատե-րազմանս բարբարոսաց :

Ստիտ և օրոց շնորհեալ զբարեխաճաթիւն, և անոցոց զպաշարերութիւն, և ախտացելոց ՚ի պէտպէս ցաւս փութապէս դառաղութիւն :

Ստիտ հանգստեալ զամենեւեան յառաջագոյն ՚ի Բրիտանո զննեցեալսն՝ զեպիսկոպոսունս՝ զերկեցունս՝ զսարկաւազունս՝ և զընտ ուխտ եկեղեցւոց քամ սրբոյ, և զամենեւեան՝ որք յաշխարհական կարգէ զարս և զկանայս հաստով վախճանեալս :

Ի յայն :

Ընդ որս և մեզ սոց արացես՝ բարերար Աստուած աղաչեմք :

Ժողովուրդն. **Յիշեալ Տէր և ողորմեա :**

Քահանայն :

Աստուածածնին սրբոյ կուսին Մարիամն, և Յովհաննու մկրտին, Ստեփաննոսի նախապիպին, և ամենայն սրբոց՝ եղիցի յիշատակ ՚ի սուրբ պատարագս աղաչեմք :

Ժողովուրդն. **Յիշեալ Տէր և ողորմեա :**

Սարկաւազն յաշխարհս սեղանոյն՝ ձեռնամաճ աստուգ :

Առաքելոց սրբոց, մարգարէից :

Ա. Թիջ սարկաւազն զքարոզն ասիցէ, քահանայն զաղօթն սեղեի. զի ՚ի միտին աւարակեցին :

Յիշեալ Տէր և ողորմեա, և օրհնեալ զսուրբ կաթուղիկէ և առաքելական եկեղեցի քո, զոր փրկեցեր պատուական արեամբ միածնի քոյ, և ազատեցեր խաչին սրբով. շնորհեալ ան զանշարժ զխաղաղութիւն :

Յիշեալ Տէր և ողորմեա և օրհնեալ զամենայն ուղղափառ եպիսկոպոսունս, որք ուղիղ վարդապետութեամբ համառօտեն ՚ի մեզ ըզբանն ճշմարտութեան :

Աստ յես յիշեալն զՊապն. յիշեալ ևս սոսնորզն սեղանոյն ըստ պատշաճի և պատուոյն. թէ Պատրիարք էջէ, թէ Արքեպիսկոպոս էջէ, և թէ Եպիսկոպոս էջէ. Իսոց Կաթուղիկոսն, և կամ Եպիսկոպոսն շոյոց՝ էթէ էջէ ճերեմիս կամ ճերշուածոյ՝ ոչ երբեք, և ոչ օրեք յիշեալ. Իսկ էթէ էջէ ուղղափառ. յիշեալ միայն ՚ի թեմն և ՚ի վիճակի իւրում, և ոչ երբեք սրտաբոյ նորին :

Ի յայն :

Ըստ առաւել զարբազան Պապն մեր՝ զՏէր այս անուն, և զերջանիկ Պատրիարքն մեր՝ ըզՏէր այս անուն : կամ զԱրքեպիսկոպոսն մեր՝ զՏէր այս անուն : կամ զԵպիսկոպոսն մեր՝ ըզՏէր այս անուն : Շնորհեցես մեզ ընդ երկայն աւուրս ուղիղ վարդապետութեամբ :

Ա. ապա ՚ի մտնակոյն սեղանոյն քարոզեցէ սարկաւազն մեզ աղօթից. Եւր մի ոք մտաշունջ կարծելով չընեացէ. զի մեծին Խորովու և աստուգեալ զաստուց օրինայն :

Պահտութիւն և փառարանութիւն :

Ա. ընդ սեղանիչ սարկաւազին զքարոզս, քահանայն զաղօթն սեղեի. զի ՚ի միտին աւարակեցին :

Յիշեալ Տէր և ողորմեա և օրհնեալ զքո առաջի կայեալ ժողովուրդս, և զպատարագիս մատուցօրս, և պարզեալ սոցա զպիտոյն և զզատակարան :

Յիշեալ Տէր և ողորմեա և օրհնեալ զուխտաւորս և զպաշարերիչս եկեղեցւոյ քոյ սրբոց, և որք յիշեն զազբաստ ողորմամութեամբ. և հաստ նոցա զպարտս նոցա՝ ըստ ընդարդոս առատութեան քոյ՝ հարիւրապատիկ աստ՝ և ՚ի հանդերձելումդ :

Յիշեալ Տէր և ողորմեա, և զթմա ՚ի հողիս հանդուցելոցն, հանգստեալն, և բուսաւորեալ, և զաստարեալ ընդ սուրբս քո յարբալու յաւանդ երկնից, և արժանի արա ողորմութեան քում :

Յիշեալ Տէր և զհօղի ծառայի քոյ այս անու՛ն .
և ողորմեալ նմա ըստ մեծի ողորմութեան
քում, և հանգստեացելով ի լոյս երեւոյ
այս քոյ, և ԼԹԼ կենդանի է, փրկեալ զնա յամե
նայն սրտայնից հօգույ և մարմնոյ :

Յիշեալ Տէր և զայնտիկ՝ որք յանձնեցին
մեզ յիշատակել յազնիս՝ զկենդանիս և ըղ-
հանգուցեալս . կառավարեալ զկամս հայցմանց
նոցա և զմերս՝ ընդ ուղղորդն, և որ լին է
փրկութեամբս : Եւ վարձատրեալ բարեկեցունց
զանանց և զերանելի բարութիւնսց : Եւ զանազ
զխորհուրդս մեր տաճարացն յընդունակու-
թիւն մարմնոյ և արեան միածնի քոյ տեսան
մերոյ և փրկելն Յիսուսի Քրիստոսի : Ընդ ու-
րում քեզ Հօր ամենակալի՝ հանգերձ կենդա-
նարար և ազատիչ սուրբ Հօգուցիչ՝ վայելէ
փառք իշխանութիւն և պատիւ, այժմ և միշտ
և յախտեանս յախտենից . ամէն :

Քահանայն գործչի և խաչակրեացի զժողովուրդն՝
ասելով բարձր :

Եւ կղիցի ողորմութիւն մեծիս Աստու-
ծոյ, և փրկիս մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի Չ՛
ընդ ձեզ՝ ընդ ամենեւեան :

- Ժողովուրդն . Եւ ընդ հօգուցիչ քում :
- Սարկաւազն . Եւ ևս խաղաղութեան :
- Ժողովուրդն . Տէր ողորմեալ :
- Սարկաւազն . Ամենայն սրբակր զրոս :

Եւ անդն ընդ քարոզութեանն՝ քահանայն բազիս .
տարած խորհրդարար ազնեացի ՚ի ծածուկ :

Աստուած հլմարտութեան և Հայր ողոր-
մութեան զոհանալի գրէն . որ ՚ի վեր քան
զերանելի նահապետացն՝ զմեր պարտաւորե-
ցելոցս առաւել մեծարեցեր զընտելին : Վասն
զի նոցա Աստուած կուցար, իսկ մեզ Հայր
հանցար անուանիլ զթալով : Եւ այժմ Տէր
ազաւեմք զքեզ՝ զայսպիսի առ ՚ի քէն զնորոզ
և զպատուական անուանադրութեանս չնորհ՝
որ ըստ օրէ պոյծառացուցեալ ծաղկեցո՛ ՚ի
մէջ եկեղեցւոյ քում սրբոյ :

Ի լայն :

Եւ տար մեզ համարձակաւայն բարրա-
սով բանալ զերեւանս մեր, կարգալ զքեզ
երկնաւորդ Հայր, երգել և ասել :

Եւ ժողովուրդն բազիստարած կզանակեցին :

Հայր մեր, որ յերկինս ևս :

Եւ միջ նոքա երգեցին՝ քահանայն ազնեացի ՚ի
ծածուկ :

Տէր տերանց, Աստուած աստուծոց թա-
ղուոր յախտենական, արարիչ ամենայն ա-
բարածոց, Հայր տեսան մերոյ Յիսուսի Քրիս-
տոսի, մի տար զմեզ ՚ի վարձութիւն, այլ
փրկեալ ՚ի շարէ, և ապրեցո՛ ՚ի փորձութեանէ :

Ի լայն :

Չի քա է արքայութիւն և զբութիւն և
փառք յախտեանս . ամէն :

Քահանայն :

Խաղաղութիւն ՝ ընդ ամենեւեան :

- Ժողովուրդն . Եւ ընդ հօգուցիչ քում :
- Սարկաւազն . Աստուծոյ երկրպագեացոր :
- Ժողովուրդն . Առաջի քոյ Տէր :

Քահանայն խմարհեացի և ամենայն ժողովուրդն ընդ
նմա ՚ի վայր, և քահանայն ազնեացի ՚ի ծածուկ :

Որ աչրիրդ ևս կենաց, և բղխումն ողոր-
մութեան Հոգիչ սուրբ, ողորմեալ ժողովրդ-
դեանս, որք խմարհեալ երկրպագանեն առ
տուածութեանդ քոյ : Պահեալ զսոսս ամ-
բողն : Տղաւորեալ յոգւոջ սոցա զձե մարմնոյ
չուցակի՝ առ ՚ի ժառանգութիւն և ՚ի վիճակ
հանգերձելոցդ բարեաց :

Ի լայն :

Քրիստոսի Յիսուսի տերամբ մերով,
ընդ որում քեզ Հոգուցիչ օրոց և Հօր ամենա-
կալի վայել է փառք իշխանութիւն և պատիւ,
այժմ և միշտ և յախտեանս յախտենից .
ամէն :

Եւ քահանայն առեալ զսուրբ հոսն 'ի ձեռս, սար-
կաւոյն ձայնեաց թարձր.

Պատմութիւն :

Եւ քահանայն թարձրացուցն ամենքն ժողովրդեանն՝
և ասաց.

Ի սրբութիւն սրբոյ :

Ժողովուրդն թարձր ձայնիւ.

Միայն սուրբ, միայն տէր, Յիսուս Քրիստոս,
'ի փառս Աստուծոյ Հօր. ամէն :

Քահանայն.

**Օրհնեալ Հայր սուրբ Աստուած ճշմա-
րիտ :**

Ժողովուրդն. Ամէն :

Քահանայն.

**Օրհնեալ Որդիդ սուրբ Աստուած ճշմա-
րիտ :**

Ժողովուրդն. Ամէն :

Քահանայն.

**Օրհնեալ Հոգիդ սուրբ Աստուած ճշմա-
րիտ :**

Ժողովուրդն. Ամէն :

Քահանայն.

**Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և
Հոգւոյն սրբոյ, սոյժժ և միշտ, և յաւիտեանս
յաւիտենից. ամէն :**

Գոհիցն. Հայր սուրբ, Որդի :

Եւ մինչ նոցա երգիցեն զայս. քահանայն խոնար-
հեացի, և աղօթեաց 'ի ծածուկ.

Նայեաց տէր մեր Յիսուս Քրիստոս յերկ-
նից 'ի սրբութենէ քումմէ, և յամոսոյ փա-
ռաց թաղարարութեան քո : Ե՛կ 'ի սրբել և 'ի
կեցուցանել զմեզ. որ ընդ Հօր նստիս, և
աստ պատարագիս : Արժանի արա տալ մեզ
յանարատ մարմնոյ քումմէ, և 'ի պատուա-
կան յարենէ. և 'ի ձեռս մեր ամենայն ժո-
ղովրդեանս :

Եւ զայս ասացեալ երկրպագեաց 'և համբուրեաց
զեզանն, և առեալ զսուրբ մարմինն սոջ թոցն յանս-
պական սրբանն, և ասաց.

**Տէր Աստուած մեր, որ կուցեր զմեզ
յանուն միածնի Որդւոյ քոյ քրիստանեայս,
և Հոգւոյն մեզ մկրտութիւն հոգևոր աւա-
զանան 'ի թողութիւն մեզաց, և արժանի ա-
րարեր զմեզ հաղորդիլ սուրբ մարմնոյ և ա-
րեան միածնի քոյ : Եւ սոյժժ աղաչեմք ըզ-
քեզ Տէր, արա՛ զմեզ արժանի ընդունել
զսուրբ խորհուրդս զայս մեզ 'ի մեզաց թո-
ղութիւն : Եւ զոհոթեամք փառաւորել ըզ-
քեզ ընդ Որդւոյ և սուրբ Հոգւոյդ, սոյժժ և
միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն :**

Եւ թարձրացուցն ամենքն ժողովրդեանն, և ասաց
առ նոսա թարձր.

**Ի սուրբ 'ի սուրբ պատուական մարմնոյ և
յարենէ տեան մերոյ և փրկչին Յիսուսի
Քրիստոսի, ճաշակեսցուք սրբութեամբ, որ
իջեալ 'ի յերկնից բաշխի 'ի միջի մերում : Սա
է կեանք քո, յոյս, յարութիւն, քաւութիւն,
և թողութիւն մեզաց : Սաղմոս ասացէք
տեանն Աստուծոյ մերոյ, սաղմոս ասացէք
երկնաւոր թաղարարիս մերոյ անմահի, որ
նստի 'ի կառս քերտղեականս :**

Սօրհաւագն ձայնեաց թարձր.

Սաղմոս ասացէք տեան Աստուծոյ :

Գոհիցն եզանակեացն.

Քրիստոս պատարագեալ բաշխի :

Մինչ նոցա երգիցեն. քահանայն ասց զմարմինն 'ի
ձեռն, և համբուրեաց արասուոյք ասեղով զայս.

**Չոր օրհնութիւն, կամ զոր զոհոթութիւն
'ի վերայ հացիս և բաժակիս ասացուցիք, այլ
Յիսուս զքեզ միայն օրհնեմք՝ հանդերձ Հարրդ
և ամենասուրբ Հոգւովդ. սոյժժ և միշտ և յա-
ւիտեանս յաւիտենից. ամէն :**

Գարնեալ սասցել.

Խոստովանիմ ե հաւատամ, զի զու ես
Քրիստոս որդի Աստուծոյ, որ բարձեր զմեզս
աշխարհի:

Եւ բեկեալ արկցել 'ի բաժանն արեան՝ սակեմ:

Լրումն Հոգւոյն սրբոյ:

Եւ սպա սակոյ զքի մասն 'ի մեռս իւր. սասցել
'ի ծածուկ արտասուար ե գոհութեամբ առ Հոյր:

Հայր սուրբ, որ անուանեցիր զմեզ ա-
նուանակցութեամբ միաձնի քոյ, ե լուսաւո-
րեցեր մկրտութեամբ հոգեոր աւազանին:
Արժանի արա բնդունել զսուրբ խորհուրդս
զայս մեզ 'ի մեզաց թողութիւն: Տպաւորեալ
'ի մեզ զՀորհոս Հոգւոյդ սրբոյ՝ որպէս 'ի
սուրբ առաքեալն, որք ճաշակեցին, ե եղեն
մարիչք ամենայն աշխարհի: Եւ արդ՝ տէր
հայր բարեբար՝ զհաղորդութիւնս զայս մաս-
նաւորեալ ճաշակման երկրոյն աշակերտացն՝
բաժնաւով զիտար մեզաց իմոց: Մի՛ հայիր
յանարժանութիւնս իմ. ե մի արգելուր ըզ-
Հորհոս Հոգւոյդ սրբոյ: Այլ բոս անբաւ մար-
դասիրութեան քոյ, սպարդեալ զսա քաւիչ
մեզաց, լուծիչ յանցանաց: Որպէս խոստա-
ցաւ ե սասց տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, թէ
որ ուտէ զմարմին իմ, ե բմցէ զարիւն իմ,
կեցցէ յաւիտեան: Արդ՝ արա զսա մեզ 'ի
քաւութիւն, զի որք կերիցեն ե արբցեն 'ի
սմանէ, հանցեն զորհնութիւն ե զփառս Հոր
ե Որգւոյ ե Հոգւոյդ սրբոյ, այժմ՝ ե միշտ ե
յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Խաղաղութիւն ք ընդ ամենեանս:

Գոհանամ զբէն Քրիստոս թագաւոր, որ
արժանի արարեր զիս զանարժանս հաղորդիչ
սուրբ մարմնոյ ե արեան քո: Եւ այժմ՝ տէր
սղաչեմ զքեզ, մի լիցի սա ինձ 'ի զատապար-
տութիւն, այլ 'ի քաւութիւն ե 'ի թողութիւն
մեզաց, յառողջութիւն հոգւոյ ե մարմնոյ, ե

'ի կատարումն ամենայն գործոց սուրբնոս.
թեան: Որպէս զի սրբեացէ սա զչունչս իմ,
զհոգի ե զմարմին իմ. ե արասցէ զիս տաճար
ե բնակարան ամենասուրբ Երրորդութեանդ,
Զի ընդ սուրբս քո արժանի եղէց փառաւորել
զքեզ ընդ Հոր ե ընդ սրբոյ Հոգւոյդ, այժմ՝ ե
միշտ, ե յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Յովհաննոս Ոսկերեան:

Գոհանամ ե մեծացուցանեմ ե փառա-
ւորեմ զքեզ տէր Աստուած իմ, զի զիս զա-
նարժանս արժանացուցեր յաւուրս յայսմիկ՝
հաղորդակից լինել սաստուածայն ե սակալի
խորհուրդոյ քոյ, անարատ մարմնոյդ ե սպ-
աւազան արեանդ, զյանս այսորիկ զսոսա 'ի
բարեխոսութիւն ունելով, աղաչեմ յամենայն
աւուրս ե 'ի յամանակս կենաց իմոց՝ ընդ
սրբութեան քոյ պահեալ զիս: Որպէս զի
յիշելով զբարեգթութիւնս քո, ե կենդանի
լինել ընդ քեզ՝ որ փասն մեր չարարեցար ե
մեռար ե յարեար, Մի՛ մերձեցի տէր իմ ե
Աստուած խորտակիչն՝ կնքելով անձին իմոյ
սրտուական արեամիջ քով: Ամենակարող
մարբեալ զիս սրբոք յամենայն մեռելոսի
գործոց իմոց, որ միտցնդ ես անմեղ: Ամբաց
զկեանս իմ տէր յամենայն փորձութենէ. ե
զգլատերազմաղն իմ զարձս յետս պատկա-
ռեալ ե ամաչեցեալ, որչափ յասնէ 'ի
վերայ իմ: Ամբաց զգնացս մտաց ե լեզուի
իմոյ, ե զամենայն ճանապարհս մարմնոյ
իմոյ: Լէր հանապաղորդ ընդ իս բոս անուտ
խոստմանց քոց, թէ որ ուտէ զմարմին իմ,
ե բմցէ զարիւն իմ, նա յիս բնակեցէ՝ ե ես
'ի նմա: Դու սասցեր մարդասէր, կացս
զբանս սաստուածայն անլուծանելի հրամա-
նաց քոց: Փանդի զու ես Աստուած ողորմու-
թեան ե զթութեան ե մարդասիրութեան,
ե սպարդեալ ամենայն բարեաց. ե քեզ վայել
է փառք հանգերձ Հարբդ ե ամենասուրբ
Հոգւոյդ, այժմ՝ ե միշտ, ե յաւիտեանս
յաւիտենից. ամէն:

Ան ապա տեսանազրեաց զքեզ, և խնդրեաց 'ի ճշմարտն Աստուծոյ զղեկակն հոյցուածս անմին իւրոյ' և ժողովրդեան և աշխարհի, և թողութիւն խնդրեաց իւրոց յանցաւորսն թշուառաց և սակեաց: Ան անգին անի և զողութեամբ ճշտեաց 'ի մարմնոցն, և սրբոցն 'ի բաժակն' սակեալ:

Մարմին քո անասական լիցի ճշմարտն 'ի կեանս: Այ սուրբ արիւն քո 'ի քաւութիւն և 'ի խնդութիւն մեզաց:

Ան թէ սարկուսոց կոչել, հազարեացի և նա: Ան առջև սարկուսոց զկի՞ն, և զարձից սա ժողովուրդն սակեալ բարձր:

Երկիւղիւ և հաւատով յառաջ մատիր:

Ժողովուրդն ասաց իւր ձեռքով:

Աստուած մեր և տէր մեր երեւցաւ:

Ան հազարեացի նոր մեծագրեալն, բոլոր ոչ 'ի բեւոյժն, ոչ 'ի յոփն տալով զբարութիւնն: Ան ամենայն արժանաւոր ժողովուրդն հազարեացի: Ան յես հազար զեկոն խաւաքեաց զժողովուրդն, և ասաց իւր ձեռքով:

Կեցո՛ Տէր ճշմարտութեան քո, և օրհնեալ զժառանգութիւնս քո, հոյուեա և բարձրացո զսոսա՛ յայտմ հեռե մինչ յախտեան:

Ան յես հազարութեանն երկեացն ժողովուրդն:

Լցոք 'ի բարութեանց քոց:

Քաջանայն:

Քաջանայն զքեզն Հոյր ամենակալ, որ պատրաստեցեր մեզ նաւահանգիստ սուրբ զեկեղեցի, տաճար սրբութեան, ուր փառաբանի սուրբ Երրորդութիւնդ: Ալէլուիա:

Քաջանայն զքեզն Քրիստոս թագաւոր, որ պարգեցեր մեզ կենդանութիւն կենարար մարմնով և արեամբ քով որբով: Ալէլուիա:

Քաջանայն զքեզն Հոգիդ ճշմարիտ, որ նորոգեցեր սուրբ զեկեղեցի, անարատ պաշտեալ հաւատով Երրորդութեանդ՝ յայտմ հեռե մինչ չե յախտեան: Ալէլուիա:

Սարկուսոցն: Այ ևս խաղա: Այ ևս հաւատով ընկալ:

Ժողովուրդն: **Քաջանայն զքեզն:**

Ան քաջանայն ասաց 'ի ծածուկ:

Քաջանայն զքեզն Քրիստոս Աստուած, որ զայսպիսի ճաշակումն բարութեան ճշմարտեցեր մեզ 'ի սրբութիւն կենդանութեան: Սովիմք պաշտեալ զմեզ սուրբ և անարատ բնակեալ զմեզ քո աստուածային խնամքդ: Հոյուեա զմեզ յանդատանի կամաց քոց սրբոց, և բարեբարաց: Որով ամրացեալք յամենայն բան, սարկուին ընդդիմութեանց, քուսկ և կի՞ն արժանի եղիցուք լսել ձայնի: Այ քեզ միայնոց քաջայայտի, և ճշմարիտ հոյուիդ հեռե, և սա 'ի քեզն ընդունել զպատրաստեալ տեղի յարքայութեանդ երկնից: Աստուած մեր և տէր և փրկիչ Յիսուս Քրիստոս: Այ ևս օրհնեալ ընդ Հօր, և ընդ սրբոց Հոգւոցդ, այժմ և միշտ, և յախտեանս յախտեանից: ամէն:

Թագադրութիւն խնդրեալ ամենեանս:

Մերձին, անհաս, երբեակ խնդրութեանդ, հաստիչ՝ ընդունող և անբաժանելի միանալիս սուրբ Երրորդութեանդ, վայել է փառք իշխանութիւն և պատիւ, այժմ և միշտ, և յախտեանս յախտեանից: ամէն:

Ան ապա ասել խաւաքեան սուրբ 'ի մեզն իւր և երկրորդեալ համբարեաց զեկեղեցի: Ան ինչեւ 'ի մեզ կի՞ն զեկեղեցի, ասաց զաղբոս:

Ի ձայն:

Այ օրհնեալ զայնտիկ, որք օրհնեն զքեզ տէր, և սուրբ աննա զյուսացեալս 'ի քեզ, կեցո՛ զժողովուրդս քո, և օրհնեալ զժառանգութիւնս քո: Չյրումն եկեղեցւոյ քո պաշտեալ, Սրբոս զսոսա, որք ողնունցին սիրով զվայելչութիւն տան քոց: Գա զմեզ փառաւորեալ աստուածային զորութեամբ քով: Այ մի խնդրեք զյուսացեալս 'ի քեզ: Չխաղաղութիւն քո պարգեան ամենայն աշխարհի, և կեղեցեաց, քաջանայից, թագաւորաց զրիստոնէից, և զինուորեալ մանկանց նոցա, և ամենայն ժողովրդեանս: Չի ամենայն սուրբ բարիք, և ամենայն պարգեք կատարեալք 'ի վերուստ են

իջնալ առ ՚ի քէն, որ եւ հոյր բուսց: Եւ քեզ վայել է փառք իշխանութիւն և պատիւ, այժմ՝ և միշտ, և յախտեանս յախտենից. ամէն:

Ա. ժողովուրդքն ասացնն երէք անգամ:

Եզդիցի անուն տեսան օրհնեալ:

Ա. քահանայն զարկչի առ ժողովուրդն և ասացէ ՚ի ձեռն:

Կատարուան օրինաց և մարգարէից զու եւ քրիստոս Աստուած փրկիչ մեր: Որ լցեր զամենայն հայրակամ անօրէնութիւնս քո: Լցո՛ւ և զմեզ Հոգւովդ քով սրբով:

Սորհուսցն. **Օրթի:**

Քահանայն:

Խաղաղութիւն ք ամենեցուն:

Ժողովուրդն. **Եւ ընդ հոգւոյդ քում:**

Սորհուսցն. **Երկիւղածութեամբ լուարուր:**

Քահանայն:

Սրբոյ աւետարանիս որ ըստ Յովհաննոս:

Ի Հօրն լուսոյ:

Ի սկզբանէ էր բանն, և բանն էր:

Ժողովուրդն. **Փառք քեզ տէր Աստուած մեր:**

Սորհուսցն. **Սուրբ խաչիս ազա:**

Քահանայն:

Պահպանեալ զժողովուրդս քո քրիստոս:

Ժողովուրդն. **Օրհնեցից զտէր յամենայն ժամ:**

Ա. քահանայն խաչանքեաց զժողովուրդն, և ասացէ բարձր:

Օրհնեալք ք եղբրուք ՚ի շնորհաց սուրբ Հոգւոյն, երթոյք խաղաղութեամբ, և տէր եզդիցի ընդ ձեզ ընդ ամենեոսան. ամէն:

Ա. զպէքն ասացնն զԱստուած ԼԿ:

Ի տէր պարծեացի անձն իմ:

Ա. ընդ սաղմանն՝ բաշխեացի Նշխար ժողովրդեանն: Ա. յաւարտանն զարկչի քահանայն յարեկըս, երկրպալ, զեաց աստի՛ք որոյ սեզանոյն, և ասացէ:

Տէր Աստուած Եփեսոս քրիստոս, սղորմեալ ինձ:

Ա. մտեալ յաւանդատունն՝ մերկացի ՚ի զրկատուցն: Անկալ աստի՛ք սեզանոյն, երկրպալեաց և բնոյ, և երթիչ ք խաղաղութեամբ:

ՍՐԲՈՅ ԱԻՆՏԱՐԱՆԻՍ ՈՐ ՀՍՏ ԵՈՎՀԱՆՆՈՒ

Յետ յարութեան տեսան մերոյ Յիսուսի քրիստոսի:

Եւ իբրև ճաշկցին, ասէ յՍիմոն Պետրոս Եփեսոս. Սիմոն Եփեսոսն, սիրես զիս առաւել քան զչոսա: Ասէ ցնա. այս՛ Տէր, և զու զիտես՛ զի սիրեմ՛ զքեզ: Ասէ ցնա՛ արածեալ ըզգառինս իմ. Դարձեալ ասէ ցնա. Սիմոն Եփեսոսն, սիրես զիս: Ասէ ցնա. այս՛ Տէր, և զու զիտես՛ զի սիրեմ՛ զքեզ: Ասէ ցնա՛ արածեալ զոյխարս իմ. Ասէ ցնա երկոս անգամ. Սիմոն Եփեսոսն, սիրես զիս. արամեցաւ Պետրոս, զի ասացն ցնա երկոս՝ թէ սիրես զիս. և ասէ ցնա. Տէր՛ զու զամենայն զիտես. և զու իսկ զամենայն ճանաչես, և եթէ սիրեմ՛ ըզքեզ: Ասէ ցնա Եփեսոս. արածեալ զոյխարս իմ. Ամէն ամէն ասեմ՛ քեզ. զի մինչ մանուկն էիր, անձամբ անձին զօտի ամէկը՝ և երթալիր յո՛ւ և կամիր. և յորժամ՛ ձերացիս, ձեռս ՚ի վեր կայցես, և այլք անցնն քեզ զօտի, և տարցին՛ ուր ո՛ն կամիրցիս: Զայս ասաց՛ նշանակեալ թէ որով մահու փառաւոր ստնիցէ զԱստուած: Եւ զայս իբրև ասաց, ասէ ցնա. Ե՛կ զկնի իմ:

Ա Լ Ե Լ Ո Ր Ծ Ա Յ Զ

ձուռն յիմաց:

- ԿԻԲ. Գովեա Երուսաղէմ՝ զՏէր, և օրհնեա զԱստուած քո Սիոն:
- ԲՇ. Գովեա Երուսաղէմ՝ զՏէր, և օրհնեա զԱստուած քո Սիոն:
- ԴՇ. Տէր 'ի զորութեան քում ուրախ եղիցի թագաւորն. 'ի սիրելութեան քում ցընծայցէ յոյժ:
- ԴՇ. Քեզ վայելէ օրհնութիւն Աստուած 'ի Սիոն և քեզ տացին ազօրք յերուսաղէմ:
- ԵՇ. Տէր սփ կացցէ 'ի խորանի քում. կամ սփ բնակեցցի 'ի լեռան սուրբ քո:
- ՈԻԲ. Տէր թագաւորեաց զվայելութիւն զգեցաւ. զգեցաւ Տէր զորութիւն ընդ մէջ իւր էած:
- ՇԲ. Ծնծացէք առ Աստուած օգնական է մեր. աղաղակեցէք առ Աստուած Յակոբայ:

Աւելուիցք ճաշու չարութեան:

Համարակէր իշխանը զորունս ձեր 'ի վեր. համարակցին զրունք յախտենից և մտցէ թագաւոր փառաց. Համարաձաւ Աստուած օրհնութեամբ և Տէր մեր ձայնիւ փոցայ:

Աւելուիցք ճաշու չարոցն սրբոյ:

- ԿԻԲ. Աղորմութեամբ Տեառն լի եղև երկիր, և բանիւ Տեառն երկիրն հաստատեցան. և հոգւով բերանոյ նորա ամենայն զօրութիւնք նոցա:
- ԲՇ. Չայն Տեառն 'ի վերայ չուրց. և Աստուած փառաց որոտաց, և Տէր ինքն 'ի վերայ չուրց բազմաց:
- ԴՇ. Որպէս իւղ զի իջանէ 'ի գլուխ և 'ի մարուն Ահարոնի. և 'ի մորուացն իջանէ 'ի գրապանս զգեատու նորա:
- ԴՇ. Գնացք զետոց ուրախ առնեն զբազարն

- Աստուծոյ. և սուրբ արար զյարկս իւր բարձրեալն:
- ԵՇ. Հոգի քո բարի առաջնորդեցէ ինձ 'ի յերկիր ուղիղ:
- ՈԻԲ. Յիշեա Տէր զԴաւիթ և զամենայն հեղութիւն նորա:
- ՇԲ. Ամբարձան զետք Տէր, և ամբարձին զետք զձայնս իւրեանց. և յարիցեն զետք 'ի գնացս իւրեանց:

Աւելուիցք ճաշու Յարութեան:

- ԱԶ. Դու յարուցեալ զթաղս 'ի վերայ Սիոնի, ժամանակ զթաղս նորա հասեալ է ժամ:
- ԱԿ. Որհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն 'ի նոր, օրհնութիւն նմա յեկեղեցիս սրբոց:
- ԲԶ. Երախ հարէք ամենայն հեթանոսք, աղաղակեցէք առ Աստուած 'ի ձայն ցընծութեան:
- ԲԿ. Արի Տէր Աստուած իմ 'ի հրամանս քո, զոր պատուիրեցիր. և ժողովք ժողովրդոց յարջ եղիցին զքե. փան սյտորիկ 'ի բարձունս գարձ Տէր:
- ԳԶ. Ուրախ եղև խորոյն յարարի իւր. որ զիք Սիոնի ցնծացեն 'ի թագաւորն իւրեանց:
- ԳԷ. Եկացք և տեսէք զղործս Աստուծոյ, որ պէս զի ահեղ են խորհրդովք քան զամենայն սրբոց մարդկան:
- ԳԸ. Հաճեցար Տէր ընդ երկիր քո, և դարձուցեր զչերութիւն Յակոբայ:
- ԳԹ. Յարեաւ Աստուած, և ցրուեցան ամենայն թշնամիք նորա. փախեան տակիք նորա յերեսաց նորա:

Աւելուիցք ճաշու Վարդապետն:

ԿԻԲ. Ամոց լուսաւոր հոխանի լինէր նոցա. ձայն եղև յամպոյն որ ասէ. զա է որդի իմ սիրելի ընդ սր հաճեցայ:

ԲԾ - Բարձրութիւնը լիբանց նորա են . նորա է ծով՝ և նա արար զնա , և զցամաք ձեռք նորա ստեղծին . եկայք երկիրագացուք նմա . անկցուք և լացցուք տեառն արարչին մերոյ :

ԳԾ - Քա են երկինք և քա է երկիր . զաշխարհս լրիս խրով զու հաստատեցեր . զհիւսիս և զհարաւ . զու արարեր . թարթր և Հերման յանուն քո ցնծացեն :

Աւելուիայք ճաշու . Վերափոխան , և Տաղանակն :

ԿԻԲ . Արբ՝ Տէր 'ի հանդիսա քո . զու և տապանակ կտակի սրբութեան քոյ :

ԲԾ - Ուրախ լեր բերկրեալդ , և այլն :

ԿԻԲ . Այսոր ծնաւ որ 'ի Հօրէ , և այլն :

ԳԾ - Ուրախ լիցին երկինք , և ցնծացէ , և այլն :

Աւելուիայք ճաշու . Նաւակառեաց Խաչի և Եկեղեցոյ :

ՇԲ . Սիրեաց Տէր զլիւթն . և ընտրեաց բնակել 'ի նմա . սակ՝ այս է հանդիսա իմ յախտեանս յախտենից . 'ի սմա բնակեցայց , զի հաճեցայ բնդ սա :

ԿԻԲ . Տուր զօրութիւն ծառայի քոյ . կեցո՛ զոր . զի ազախնոց քոյ . և արա սա իս զնշան բարութեան :

ԲԾ - Ետուր երկիւզածաց քոց նշան . զի ապրեացին յերեսաց աղեղան :

ԳԾ - Տէր սիրեցի զվայելութիւն տան քոյ , և զտեղի յարկի փառաց քոյ :

ԳԾ - Տէր 'ի տանար սուրբ խրում , Տէր յերկինս յախտա խրում :

ԿԾ - Ո՛րպէս սիրելի են յարկք քո աէր զօրութեանց . ցանկայ՝ և փափարէ անձն իմ 'ի գաւիթս քո . սիրա իմ և մարմին իմ ցնծացէ առ Աստուած կենդանի :

ՈԻԲ . Ետուր երկիւզածաց քոց նշան , զի ապրեացին յերեսաց աղեղան :

ՇԲ - Ո՛րպէս փրկեցան սիրելիք քո . կեցո՛ աշով քո . և ըւր մեզ :

Աւելուիայք ճաշու . սուրբ Պաւոս . որք սաին ըստ լայնից :

ԱԶ . Հողի քո սուրբ և բարի առաջնորդեացէ ինձ 'ի յերկիր ուղիդ :

ԱԿ . Տէր մի սրամտութեամբ քով յանդիմաներ զիս . և մի բարկութեամբ քով խրատեր զիս :

ԲԶ . Սիրա իմ խոսկեցաւ յիս , և երկիւզ մաշու անկաւ 'ի վերայ իմ :

ԲԿ . Դարձ Տէր և փրկեա զանձն իմ . կեցո՛ զիս Տէր ըստ ողորմութեան քում :

ԳԶ . Վասն անուան քո Տէր քաւեալ զմեզս իմ՝ զի բազում եղեն յոյժ :

ԳԿ . Ողորմեալ ինձ Տէր , զի հիւանդ եմ ես . բժշկեալ զանձն իմ՝ զի խոսկեցան ոսկերք իմ :

ԳԸ . Յիշեալ Տէր զլիւթութիւնս քո և զորդմութիւնս քո , որք են յախտենից :

ԳԹ . Տէր ողորմութիւն քոյ յախտեանս . ըզգործս ձեռաց քոց մի անտես առներ :

Աւելուիայք Երամուզահայ :

ԲԾ . Եկայք ցնծացուք 'ի Տէր , ազաղակեցուք առ Աստուած փրկիչ մեր :

ԳԾ . Երգեցէք Տեառն երգ նոր . երգեցէք Տեառն ամենայն երկիր , երգեցէք Տեառն և բարձր արարէք զանուն նորա :

ԵԾ . Բարձր արարից զընտրեալն 'ի ժողովրդեանէ իմմէ . զսի զԴաւիթ ծառայ իմ և իս զով սրբով իմով օծի զնա :

Աւելուիայք Ազնի կերակէց :

Ազաղակեցէք առ Տէր ամենայն երկիր . ծառայեցէք Տեառն ուրախութեամբ :

Ըտէր առաջի նորա ցնծութեամբ . ծաներուք զի նա է Տէր Աստուած մեր :

ԱՆՔԻՆԻ ԿՈՒՆՔԱՆԻ ՄԱՐԿԵՐՈՍՅԱՅ:

ՈՁ. Տէր սիրէ զիրաւունս, և ոչ ընդ վայր հարկանէ զսուրբս իւր. այլ յաւիտեան պահէ զնոսս:

ՈԿ. Պարծեսցին սուրբքն փառօր, և ցնծացն 'ի հանդիսս իւրեանց, և բարձր արասցն զԱստուած բերանօր իւրեանց:

ԲԶ. Պարծեսցին սուրբքն փառօր, և ցնծացն 'ի հանդիսս իւրեանց, և բարձր արասցն զԱստուած բերանօր իւրեանց:

ԲԿ. Կարգացին արգարքն առ Տէր՝ և Տէր լուա նոցա. յամենայն նեղութիւնէ նոցա փրկեաց զնոսս:

ԳԶ. Վասն զո մեռանիմք զօրհանապաղ. հա մարեցաք որպէս զուխար 'ի զննումն:

ԳԿ. Ուրախ լիցին ամենեքեան օրք յուսացեալ են 'ի քեզ. յաւիտեան ցնծացն և բնակեցիս դու 'ի նոսս:

ԴԶ. Արգարքն որպէս զարմաւենիս ծաղկեցին. որպէս զմայրն լիբանանու բազումք եղիցին:

ԴԿ. Բազում նեղութիւնք են արգարոց՝ յամենայն փրկէ զնոսս Տէր. և պահէ զամենայն ոսկերս նոցա. և մի 'ի նոցանէ ոչ կորիցէ:

ԱՆՔԻՆԻ ԿՈՒՆՔԱՆԻ ԼՐԵՆՏԻՆԻ ՄԱՐԿԵՐՈՍՅԱՅ:

Ողորմութեամբ Տեառն լի եղև երկիր, և բանի Տեառն երկիրն հաստատեցան. և հողով բերանոց նոցա ամենայն զօրութիւնք նոցա:

Համբն Մարգարեց:

Յեկեղեցիս օրհնեցէք զԱստուած և զՏէր յաղբերացն իւրայելի:

Դուրի և Յակոբ:

Երգուա Տէր Դուրի ճամարութեամբ և ոչ ստեաց նմա. 'ի պտղոյ որովայնէ նորա նստուցանել յաթոռ նորա:

Ամենայն Աստուծոց:

Կացուցես զնոսս իշխանս ընդ ամենայն երկիր. և յիշեցի անուն զո ընդ ամենայն ազգս ազգաց:

Ընդ ամենայն երկիր ել բարբառ նոցա. և մինչև 'ի ծագս աշխարհի են խօսք նոցա:

Նախահարցն:

Պատմէ զբան իւր Յակոբայ. զարգարութիւն և զիրաւունս իւրայելի:

Գրիգորի Լուսաւորչն:

Համբերելով համբերի տեսան, և նայեցաւ առ իս և լուա ազգից իմաց:

Նորաստեղծ և Վարդապետաց:

Քահանայք զո զգեցցին զարգարութիւն, և սուրբք զո ցնծալով ցնծացն:

Ճնճարաց:

Երանելի են օրք բնակեալ են 'ի տան տեսան. յաւիտեանս յաւիտենից օրհնեցն զքեզ:

Կուսանաց:

Կացցէ զշիտ ընդ անմէ քումմէ 'ի հանդերձս ոսկեհուսս զարգարեալ և պաճուճեալ:

Տարցին թագաւորի կուսանք զհետ նորա, և զընկերս նորա տարցին նմա:

Քաղաւորաց:

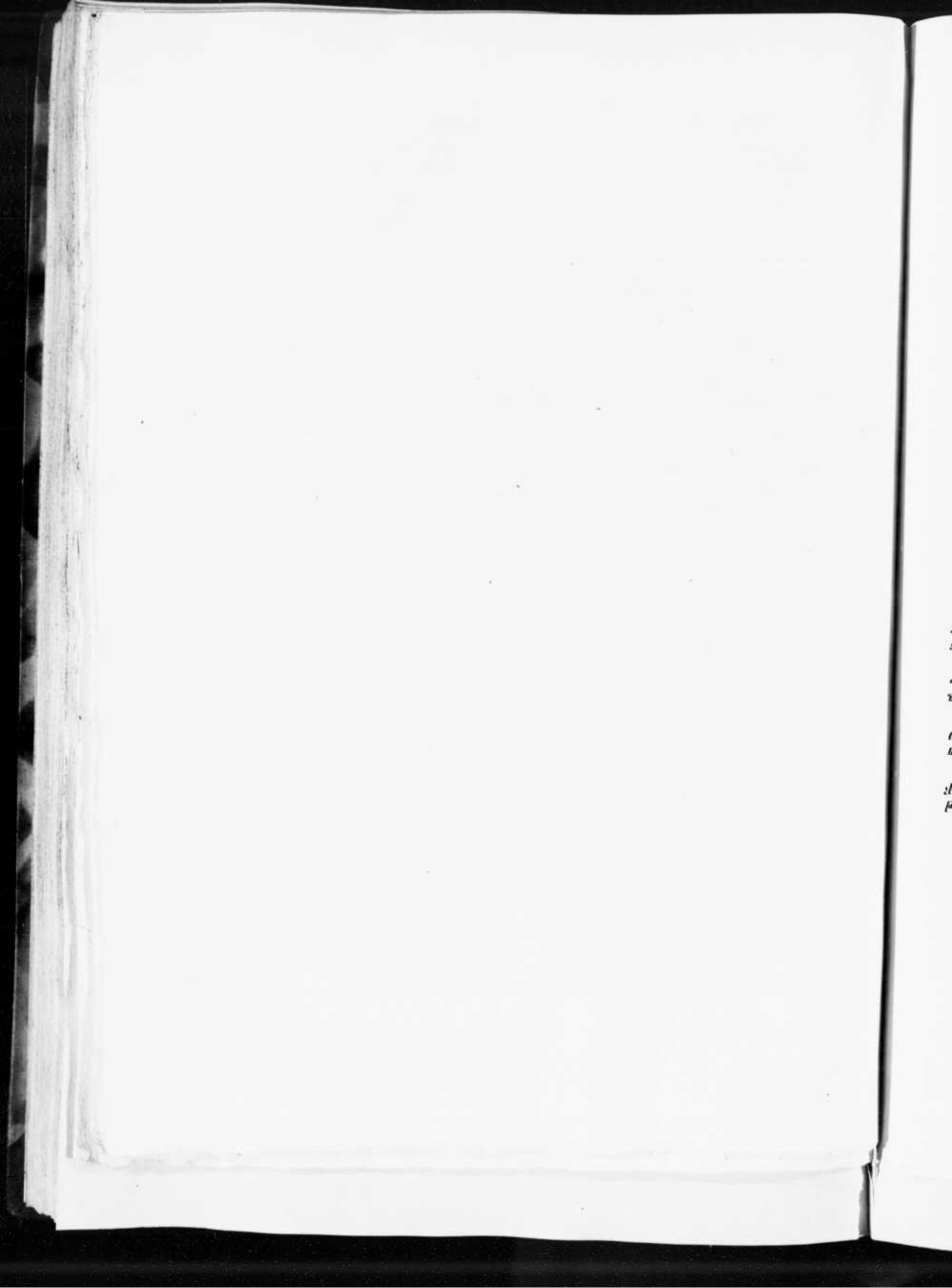
Տէր 'ի զօրութեան քում ուրախ եղիցի թագաւորն. 'ի փրկութեան քում ցնծացէ յոյժ:

Քառանկ, և Արիւս րեւոյց:

Անցաք մեր ընդ հուր և ընդ ջուր, և հաներ զմեզ 'ի հանդիսս:

Մեծի Հինգարամի:

Պատրաստ արարեր առաջի իմ սեղանակն յանդիման նեղաց իմաց:

Ա Ի Ե Տ Ա Ր Ա Ն Ք Ի Ի Ղ Ա Բ Ե Ր Ի Յ

Ը Ս Տ Մ Ա Տ Թ Է Ո Ս Ի

Գ Կ . Բ Կ .

Վ ասն յարութեան Տեսուն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի .

Եւ յերեկոյն շարժումն՝ յորում լուսանայր միաշարժին, եկն Մարիամ Մագդաղենացի, և միւս Մարիամն՝ տեսանել զգերեզմանն .

Եւ ահա շարժումն մեծ եղև, զի հրեշտակ Տեսուն իջեալ յերկնից՝ մատուցեալ ՚ի բաց թաւակցոյց զվէմն ՚ի դրանց անտի, և նստէր ՚ի վերոյ նորա .

Եւ էր սեպիլ նորա իրրև զփայլակն, և հանդերձ նորա սպիտակ իրրև զձիւն .

Եւ յահէ անտի նորա խոսկեցան պահագանքն, և եղին իրրև զմեռեալս .

Պատասխանի ետ հրեշտակն և սակ ջկանայն . Մի երկնից զուր, զիտեմ զի զՅիսուս զխաւելեալն ինդրէր .

Չէ աստ քանզի յարեաւ, որպէս ասացն . եկայք տեսէք դուքին ուր կայր .

Եւ վազվազակի երթայք ասացէք աշակերտացն նորա թէ յարեաւ, և ահա յաւաստանայ քան զձեզ ՚ի Գալիլեա . անդ տեսանիցէք զնա, ահա ասացի ձեզ .

Եւ երեալ վազվազակի ՚ի դերեզմանէ անտի ահիւ, և ինդուլեամբ բազմաւ՝ ընթանային պատմել աշակերտացն .

Եւ ահա պատահեաց նոցա Յիսուս և սակ, և զ՞ էր . և նորա մատուցեալ կալան զոտա նորա և երկիր պագին նմա .

Յայնժամ՝ սակ ցնտա Յիսուս . Մի երկնից, երթայք ասացէք եզրարցն իմոց զի երթիցեն ՚ի Գալիլեա և անդ տեսցեն զիս .

Իրրև նորա զնացին, ահա ոմանք ՚ի զօ-

րականացն եկին ՚ի քաղաքն և պատմեցին քահանայապետիցն զամենայն որ ինչ եղևն .

Եւ նորա ժողովեալ հանդերձ ծերոփքն, խորհուրդ առեալ՝ արժաթ յոյժ ետուն զօրականացն .

Եւ ասեն . Ասասիր եթէ աշակերտքն նորա եկեալ զիչերի զողացան զնա՝ մինչ մեք ՚ի քուն էար .

Եւ եթէ լուր լիցի այդ առ դատաւորն, մեք հանձնեցուք զնա՝ և զձեզ անհոգս արասցուք .

Եւ նոցա առեալ զարձաթն, արարին որպէս ուսանն . և ել համբաւս այս ՚ի Հրէից՝ մինչև ցայսօր .

Իսկ մետասան աշակերտքն զնացին ՚ի Գալիլեա ՚ի լեառնն՝ ուր ժամազիր եղև նոցա Յիսուս .

Իրրև տեսին զնա՝ երկիր պագին նմա, և ոմանք յերկուացան .

Եւ մատուցեալ Յիսուս խօսեցաւ ընդ նոսա և սակ . Տուաւ ինձ ամենայն իշխանութիւն յերկինս և յերկրի . որպէս առաքեաց զիս Հայր, և ես առաքեմ զձեզ .

Գնացէք այսուհետև՝ աշակերտեցէք զամենայն հեթանոսս, մկրտեցէք զնոսա յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ .

Ուսուցէք նոցա պահել զամենայն՝ որ ինչ պատուիրեցի ձեզ . և ահա ապիկ ես ընդ ձեզ եմ զամենայն աւուրս, մինչև ՚ի կատարած աշխարհի .

Վանն Քաղման և յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի-

Եւ իրրե երեկոյ եզն՝ քանզի ուրբաթ էր որ ՚ի չարաթն մտանէր .

Եկեալ Յովակի որ յԱրիմաթեայն էր՝ սյր պարկեշտ նախարար , որ և ինքն իսկ ակն ունէր արքայութեանն Պատուոյ . համարձակեցաւ և մուտ առ Պիղատոս , և խնդրեաց զմարմինն Յիսուսի :

Եւ Պիղատոս զարմացաւ թէ այնչափ վազ մեռաւ . և կուեցեալ առ ինքն զհարիւրապետն՝ և հարց զնա և ասէ , թէ Արդարեւ այնչափ վազ մեռաւ :

Եւ իրրե ստուգեաց ՚ի հարիւրապետն անտի , շորհեաց զմարմինն Յովակոյ :

Եւ Յովակի զնեաց կտաւ՝ և ինչեալ զնա պատեաց կտաւոյն , և եղ ՚ի զերեզմանի , զոր էր փորեալ ՚ի վիմէ . և թաւալեցոյց վէ՛՛ մի ՚ի դուռն զերեզմանին :

Իսկ Մարիամ Մագդալենացի և Մարիամ Յակովբայ և Յովսեայ , տեսին զտեղին ուր եղաւ :

Եւ իրրե անց չարաթն , Մարիամ Մագդալենացի և Մարիամ Յակովբայ և Յովակի՝

չորան պատրաստեցին խունկս , զի եկեացն օձցեն զնա :

Եւ ընդ առաւօտս միաշարաթուն զան ՚ի զերեզմանն ընդ արեադալն ,

Եւ ասէին ցմիմանս . Ո՛վ թաւալեցուցէ մեզ զվէմն ՚ի գրաց զերեզմանին :

Եւ հայեցեալ տեսին զի թաւալեցուցեալ էր զվէմն ՚ի զերեզմանն , քանզի էր մեծ յոյ՛ :

Եւ մտեալ ՚ի ներսս ՚ի զերեզմանն՝ տեսին երիտասարդ մի զի նստէր ընդ աջմէ կողմանէ՝ զզեցեալ պատմուճան սպիտակ , և զարհուրեցան :

Եւ նա ասէ ցնոտս . Մի՛ երկնիք , զՅիսուս խնդրէք զչաղովրեցի զխաւելեալն , յարեալէ աստ , ահա աղիկ տեղին ուր եզին զնա :

Այլ երթայք ասացէք ցալակերտս նորա և ցՊետրոս , եթէ ահա յառաջագոյն երթայ քան զձեզ ՚ի Գալիլեա . անդ տեսանիցէք զնա՝ որպէս ասացն ձեզ :

Եւ իրրե լուան՝ ելին և փախեան ՚ի զերեզմանն , քանզի զահի հարեալ էին . և ոչ ումեք ինչ ասացին , զի երկնէին :

Վասն Քաղման ևւ յարուծեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ ահա այր մի անուն Յովսէփ, որ էր նախարար՝ այր բարեգործ և արդար:

Սա չէր միտարանեալ ընդ խորհուրդս և ընդ գործս նոցա. յԱրիմաթեայ քաղաքէ Հրէից, որ և ինքն իսկ ահն ունէր արքայութեանն Աստուծոյ:

Սա մատուցեալ առ Պիղատոս՝ ինդրեաց զմարմինն Յիսուսի:

Եւ իջուցեալ զնա՝ պատեաց պատառաւ կալաւ, և եղ ՚ի կաածոյ զերեզմանին, ուր չէր բնաւ զոք եղեալ:

Եւ օրն էր ուրբաթ, և շաբաթ լուսանայր:

Եւ երթային զհետ նորա կանայք՝ որ եկեալ էին ընդ նմա ՚ի Գալիլեէ. տեսին զգերեզմանն, և որպէս եղաւ մարմին նորա:

Դարձան և պատրաստեցին խունկս և իւղս, և ՚ի շաբաթուն հանդարտեցին վասն պատուիրանին:

Բայց ՚ի միաշաբաթուն վաղ քաջ ընդ առաւօտն և կին ՚ի գերեզմանն. բերին զխունկան զոր պատրաստեցին, և այլ կանայք ընդ նոսա:

Եւ գտին զվէմե թաւալեցուցեալ ՚ի գերեզմանէ անտի:

Եւ մտեալ ՚ի ներքս՝ ոչ գտին զմարմինն Տեառն Յիսուսի:

Եւ եզն ընդ հիանալն նոցա վասն այնորիկ, և ահա արք երկու հասին առ նոսա ՚ի հանդերձս լուսաւորս:

Եւ իբրև զաշի հարան և խնարհեցուցին զերեսս իրեանց յերկիր, առնն ցնոսա. Զի խնդրէր զկենդանին ընդ մեռեալս:

Զէ ասա, այլ յարեաւ. յիշեցէր որպէս խօսեցաւ ընդ ձեզ մինչ էրն ՚ի Գալիլեա,

Եւ ասէր թէ պարտ է որդւոյ մարդոյ մատնիլ ՚ի ձեռս մարդոց մեղաւորաց, և ՚ի խաչ ելանել և յերբորդ աւուր յառնել:

Եւ յիշեցին զբանն նորա:

Եւ զարձան պատմեցին զայս ամենայն մետասանիցն և այլոցն ամենեցուն:

Եւ էին Մարիամ Մագդաղենացի և Յովհաննա և Մարիամ Եսայիբայ, և այլք ընդ նոսա որ պատմեցին զայս աւարելոցն:

Եւ երեկցան առաջի նոցա շաղկապիութիւն բաննն նոցա՝ և չհաւատային նոցա:

Բայց Պետրոս յարուցեալ ընթացաւ ՚ի դերեզմանն, և հայեցեալ տեսանէ զխաւսն լոկ՝ զի կային. և զնաց՝ ընդ միտս զարմացեալ թէ զինչ եզն:

Վասն Թաղման ևւ յարուսեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Յետ այսորիկ աղաչեաց զՊիղատոս Յովսէփ, որ յԱրիմաթիայ էր աշակերտ Յիսուսի 'ի ծածուկ վասն աշին Հրէից, զի բարձցէ զմարմինն Յիսուսի. և հրամայեաց Պիղատոս, եկին և բարձին զնա:

Եկն և Նիկողեմիոս որ եկեալն էր առ Յիսուս 'ի զիշերի զառաջինն, և երբ զմուսս խառն ընդ հարուէս իրբն լտերս հարիւր:

Ասին զմարմինն Յիսուսի և պատեցին կտաւովք խնկովք հանդերձ, որպէս որէն էր Հրէից պատել:

Եւ էր 'ի տեղոջն յորում խառնեաց' պարտեղ, և 'ի պարտիզի անդ զերեզման նոր, յորում ոչ որ երբէք էր եղեալ:

Անդ վասն ուրբաթուն Հրէից զի մնա էր զերեզմանն եզին զՅիսուս:

Եւ 'ի միաշարաթոջն Մարիամ Մագդաղենացի զայ առաւօտուն ընդ արշալոյսն 'ի զերեզման անդր, և տեսանէ զվէմն բարձեալ 'ի զբաց զերեզմանին:

Ապա ընթանայ և զայ առ Սիմոն Պետրոս և առ միւս աշակերտն զոր սիրէին Յիսուս, և ասէ ցնոսա. Բարձին զՏէր 'ի զերեզմանն անտի, և ոչ զիտեմ ուր եզին զնա:

Ել Պետրոս և միւս աշակերտն և գային 'ի զերեզմանն:

Ընթանային երկորեան 'ի միասին, և միւս աշակերտն յառաջեաց ընթացաւ վաղապոյն քան զՊետրոս և եկն նախ 'ի զերեզմանն:

Եւ խնարհեալ տեսանէ զի կային անդ կտաւքն, բայց 'ի ներքս ոչ եմուտ:

Եկն և Սիմոն Պետրոս որ զայրն զկնի նորա և եմուտ 'ի զերեզմանն, և տեսանէ զկտաւն զի կային անդ:

Եւ վարչամակն որ էր 'ի զլուխ նորա' ոչ ընդ այլ կտաւն կայր, այլ ուրոյն ծաղեալ 'ի մի կողմն:

Յայնժամ եմուտ և միւս աշակերտն, որ եկեալն էր յառաջագոյն 'ի զերեզմանն, ետես և հաւատաց:

Չի չե ևս զիտէին զզիրս թէ պարտ է նմա 'ի մեռելոց յառնել:

Չոգան զարձեալ առ միմեանս աշակերտքն:

Բայց Մարիամ կայր արտաքոյ զերեզմանին և լայր. և մինչդեռ լայր խնարհեցաւ 'ի զերեզմանն:

Եւ տեսանէ երկուս հրեշտակս 'ի սպիտակս, զի նստէին մի 'ի անարից և մի յանտից' ուր կայր մարմինն Յիսուսի:

Եւ նորա ասեն ցնա. Կին դու, զի լսաս ասէ ցնոսա, Չի բարձին զՏէրն իմ 'ի զերեզմանն աստի, և ոչ զիտեմ ուր եզին զնա:

Չոյս իրբն սոսաց, զարձաւ 'ի թիկունս կոյս, և տեսանէ զՅիսուս զի կայր. և ոչ զիտեմ թէ Յիսուս իցէ:

Ասէ ցնա Յիսուս. Կին դու, զի լսաս, զի ինդրես. նմա այսպէս թուեցաւ թէ պարտիզ պանն իցէ, ասէ ցնա. Տէր, եթէ դու բարձեր զնա, ասա ինձ ուր եզիր զնա, զի ես առից զնա:

Ասէ ցնա Յիսուս, Մարիամ. և նա զարձաւ և ասէ ցնա երբայեցերէն, Բարուճի, որ թարգմանի վարդապետ:

Ասէ ցնա Յիսուս. Մի մերձենար յիս, զի չե ևս ելեալ եմ առ Հայր իմ. այլ երթ դու առ եղբարսն իմ, և ասա ցնոսա. ելանեմ ես առ Հայրն իմ և առ Հայր ձեր, և Աստուածն իմ և Աստուած ձեր:

Գայ Մարիամ Մագդաղենացի և պատմէ աշակերտացն, եթէ ետես նա զՏէր, և զայս ինչ ասաց ցնա: